Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 75 (14186) | 1976 оной мартын 31, среда | Сэн 2 мүнгэн.

...БЛЭЛЭЙ ХҮСЭН — ...АРТИЙНА ...ҮТЭЛБЭРИҺӨӨ

...шухала асуудал мүн. Иигэжэ хэлэхэдээ, совет ... хүндэтэй ба харюусалгатай ехэ үүргэ тухай, ... саашанхи амжалтын нэгэ нүхэсэл — партийна ... тухай онсо тогтоно гээшэбди. Юуб гэхэдэ, ... партийна хүтэлбэри доро газетэ ёһотойл хам... ...гандист, агитатор, эмхидхэлшэ байха гэһэн ... үүргые дүүргэжэ шадаха зэргэтэй, дүүргэдэг...

...рөө манай парти хэблэлэй угаа ехэ удха шанар... ...ние тэмдэглэн, тэрэнние саашадань хүгжөөхэ, ...жуулан һайжаруулха хүсэлэл ходо гаргадаг. ...жэ хүтэлбэрилжэ байдаг, саашанхи гол шэглэ... ...орхойлон заабарилдаг байха юм. Тиигэжэ хэблэ... ...мунис байгуулалтын хүсэ ехэтэ зэбсэг болгон ...лтынь мэдээжэ. Энээнһээ уламжалан, өөрынгөө ... үзэл сурталай, политическэ болон эмхидхэлэй ... хододоо хүтэлбэрилжэ байха эрилтэ КПСС-эй ...на Комитет партийна комитет бүхэндэ табидаг...

...С-эй XXV съезд дээрэ газетэ болон журналнуу... ...р бүри ургажа байгаа үүргэ, хэблэлэй хүгжэлтэ ... мүн лэ онсо тэмдэглэгдээ. «...Һүүлэй жэлнүүдтэ ...эл бүри олон хэһэгээр гарадаг болоо, шэнэ ...үдэй тоо олошороо, — гэжэ нүхэр Л. И. Бреж...һэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо хэлэг... ...400 гаран шэнэ газетэ, 113 журнал гарадаг бо... ...өө гэр бүлэ бүхэн дунда зэргээр 4-һөө олон ... журналнуудые захижа абадаг байна. Энэ халаа ...ргын жэшээ, баримта мүн...

...тийна организацинууд хэблэлые үдэр бүри тодор... ...үтэлбэрилжэ, гаргаһан статьянуудайнь үзэл сур... ...лаар дээгүүр хэмжээтэй, нүлөө ехэтэй байхыень ... ушартай...»

...лаар манай республика дотор хаража үзэхэдэ, ... ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэ... ...агай газетэнүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ тухай ... ЦК-гай тогтоолой гараһанай һүүлээр нилээдгүй ...дэһэн байна. Түрэл партиингаа энэ заабари бэе... КПСС-эй райкомууд газетынгээ ажал ябуулгада ...арал хандуулжа, гол шэглэлыень тодорхойлон, ...даридадаг болоо. Энээнние гэршэлэн харуулха ...нууд яһала олон.

...эн хоёр жэлэй туршада партийна олонхи ко... ...д КПСС-эй райкомой бюро дээрэ газетынгээ ...шагнажа, хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулгануудые бэе... ...нэн түрүүн газетэдэ толилогдоһон шүүмжэлхы ...дэй үндэһөөр дары түргэн хэмжээ абахые орол... ...лоо. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй Хяагтын райком ай... ...а «Ленинское знамя» газетын хүдэлмэри тухай ... хэды дахин хаража үзөө, тэрээн дээрэ гараһан ...элнүүдэй ямараар гүйсэдхэгдэжэ байһанние ... Тэсгэн эндэ хүдэлмэришэн болон хүдөө бэшэг... ...үблөөн боложо, тэдэнэй бэелүүлхэ дайшалхы зо... ...уд тухай тодорхой элидхэл КПСС-эй райкомой ...рь нүхэр В. Г. Батомункуев хэбэ. Эдэ бүгэдын ... тус газетын удха, уран найруулга һайжаржа бай... ...э тэмдэглэлтэй.

...С-эй Кабанскын райком өөрынгөө орган «Байкаль... ...ти» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдтэй саг ... холбоо барисаа тогтоонхой. Энээнэй ашаар ... журналистнууд ажабайдал, ажаһуудалда хабаа... ...рхон танилсамаар зүйлнүүдые оложо, саг соонь ... шададаг. Тиихэдээ тус газетын коллектив ажа... ...он политическэ талаар харуулагдаха ёһотой гол ...уудаа мартадаггүй. Жэшээлхэдэ, мүнөө үеын ... шухала асуудалнуудай нэгэн — социалис мү... ...гол темэнь болонхой. Бүри һаяхан КПСС-эй об... ...бюро тус газетын хуудаһанда социалис мүрысөө... ...далнуудые үргэнөөр харуулхын тула ямар ажа... ...жэ байһанниень хаража үзөөд, дэлгэрэнгы шиид... ...баталан абаба. Тобшолходо, редакци зарим тэды... ...элтэй боложо шадаа. Мүрысөөнэй ямараар эм... ...һэн ба тэрэнние хүтэлбэрилхэ, дүнгүүдыень са... ...харуулха, олоной дунда тарааха, түрүүшүүлэй ... шадабари үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, газетынгээ хуу... ...һайнаар харуулха хэрэгтэ хэблэлэй эдэбхитэдые ...абадуулна. Мүнөө тус газетэдэ 200 гаран хүн ...жэ бэшэдэг байна. Үнгэрһэн жэлдэ редакци ... 1831 бэшэг абаа. Энэнь урзанднайхиһаа һу... ...лон болоно.

...ин райком редакциин коллектив хоёрой хоорон... ... холбоо барисаан байгуулагданхай. Тиимэһээ ... райкомой, партийна комитедүүдэй секретарьнар ...гаа журналистнуудтай ажахы, соёл культурын ...эдэ, мүн Соведэй, профсоюзай болон комсомол... ...эридэ хабаатай асуудалнуудаар ходо хөөрэлдэ... ...бэшье дутуу дунданууд үшөөл бии. Социалис ... тухай олон ондоо түхэл маягтайгаар, ойлгосо... ...һонороор, уран гоёор бэшэгдэнэгүй гэжэ сэхэ ...

...үү дутагдалнууд бусадшье газетэнүүдтэ үзэгдэ... ...газетэнүүд, нэрлэбэл, Яруунын аймагай «Улаан ...нтын аймагай «Витимские зори», «Баргажанай ...этэнүүд социалис мүрысөөн тухай бэшэхэдээ ... асуудалаа гүнзэгыгөөр шудалангүй, миил гадаа... ...нь харуулһан материалнуудые тунхаглажархиһан ... Удха түгэлдэр, тобшо һайн бэшэгүүдэй орондо ...ото мэдээнүүд гаргагдаад, ажалай түрүүшүүлэй ... габьяата хэрэгүүд харуулагданагүй үлэшэнэ шахуу.

...үедэ совет хэблэлэй урда тон шухала зорилго... ...табигдаад байһаниинь элитэ. КПСС-эй XXV съезд ...манай партиин, совет арадай арбадахи табан жэл ...үүлхэ эли тодо политическэ программаар зэбэсг... Съездын шиидхэбэринүүд болон документнүү... ...рэнгыгээр шудалха, үргэн ниитэ зониие ажа... ...он политическэ дэбжэлтэдэ зоригжуулха хэрэгтэ ...арал хандуулагдажа байна. Ушар иимэһээ газе... ...эрилэгшэдэй, хэблэлэй эдэбхитэдэй урда пар... ...XXV съездын табиһан зорилгонуудые бодотоор бэе... коммунис байгуулалтада шэнэ амжалта туйла... ... тэмсэлдэ бүхы ажалшадые элсүүлхэ, тэдэниие ...бодолой талаар хатуужуулха хэрэгтэ хамаг хүсэеэ ...һэн зоригжуулха гэһэн шанга эрилтэ табигдана. ...экономико болон культурын, партийна организа... ...эмхидхэлэй, үзэл сурталай хүдэлмэриин асуу... ... улам гүнзэгыгөөр шэнжэлэн шудалха, үргэ... ...үүлха бологдоно. Ажалшадай эдэбхи үүсхэл ... социалис мүрысөө саашадаа улам үргэнөөр ...үүлхэ шухала бшуу. Хэблэлэй үүргые бүри дээ... ...рэхын тула хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэд... ...холбоо барисаагаа бүри нягта болгохо зорилго...

...ийна комитедүүд өөһэдынгөө газетэнүүдэй полити... ...ол шэглэлые хододоо хинажа, тэдэнэй удхыень ...гоор мэдэхэ, гараһан бэшэгүүдэйнь нүлөө ехэтэй ... түлөө тэмсэлдэнь редакциин коллективүүдтэ ту... ...байха зэргэтэй. Газетын түсэбүүдые КПСС-эй ... бюро дээрэ хаража, редакторнуудай, таһагуудые ...рай тоосоонуудые шагнажа, дээдын органуудай ...рүүд тухай журналистнуудта дуулгажа, тэдэ... ...лмэриин гол шэглэлээр зүбшэл, заабаринуудые ...байха гээшэ ехэ удхатай.

ТАБАН ЖЭЛ — АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхоз газар һайжаруулха габшагай хоёр һарынгаа хүдэлмэри эмхитэй һайнаар эхилээ.

Лугомелиоративна отрядые хүтэлбэрилэгшэ К. Ф. Михалев, механизаторнууд Петр Фёдоров, Иосиф Радионов, Алексей Коробенко, Владимир Перевалов гэгшэд түрүүшын үдэрһөө эршэтэйгээр хүдэлнэ. Һүүлэй мэдээгээр 800 тонно наг шэбхэ поли, сабшаланда гаргагдажа тараагдаа.

Отделени бүхэндэ 4—5 хүнһөө бүрндэһэн луговодуудай звенонууд байгуулагданхай.

— Уһалагдадаг гектар бүхэнөө ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэдэг болохын, энэ хэрэгтэ гаргашалагдадаг мүнгэ зөөриеэ харюулхын тула ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд лугомелиоративна звенонуудта ажалыень шэнэ гурнимаар эмхидхэхэ гэжэ шиидээбди, — гээд совхозой ахамад мелиоратор Калистрат Фёдорович Михалёв манда хөөрэбэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: звеное даагша үнинэй механизатор Пётр Фёдоров; нуга сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргагдажа байхыень харуулна.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

ДАМЖУУЛГЫН ТУГ БАРЮУЛАГДАА

Арадай ажахын 1975 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын ба түсэбтэ юһэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илаһанайнь түлөө Баргажанай аймагай Уланай колхоздо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха болоһон байгаа.

Мэнэ һая тус ажахын түб һууринда байгша оной нэгэдэхи кварталай дүн гаргагдажа, хамтын суглаан зарлагдаһан байна. Эндэ хабаадалсаһан КПСС-эй обкомой секретарь В. Ф. Лысов РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ баяр баясхалангай оршон байдалда барюулба.

Суглаанда хабаадагшад колхозой правлениин түрүүлэгшэ С. Л. Гатапов, ажахын ахамад агроном Б. О. Гармаев, һаалишад Л. Базарова, О. Пиртанова, хонишон М. Бадмаев, Уланай сомоной Соведэй түрүүлэгшэ А. Т. Цыремпилова, колхозой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ Б. П. Эрдынеев болон бусад харюугай үгэ хэлэһэн байна. Үгэ хэлэгшэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүри ехэ амжалта түйлаха арга боломжотой байһанаа мэдүүлээ.

— Ажалаа һайнаар эмхидхэжэ шадаад байхада, бүхы юумэн бүтэсэтэй урагшатай байдаг гэжэ хүн бүхэн һайн ойлгодог бэзэ. Ажахын бүхы бригадануудай ажал хүдэлмэреэ һайнаар хэдэг болоһоной ашаар манай колхозой экономиконь жэлһээ жэлдэ ургана. Эндэһээ уламжалан колхозой гэшүүдэй ажабайдал, ажаһуудал улам һайжарна. Мүнөө юһэдэхи табан жэлэй дүнгөөр ажахыдамнай барюулагдаһан Россин Федерациин, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг маанадай үшөө һайнаар ажаллахые уряална гэээшэ. Энээндэ бидэнэр бодото ажалаараа харюусахабди, — гэжэ Уланай бригадын бригадир В. Р. Эрдынеев мэдүүлээ.

Уланай колхоз үнгэрһэн 1973, 1974 онуудта дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илажа гарахадаа, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хоёр удаа хүртэһэн байгаа.

Мүнөө тус ажахын бүхы һалбари дээрэ ажалладаг таряашад, малшад, механизаторнууд арбадахи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ эрмэлзэлтэйгээр эдэ үдэрнүүдтэ шармайн оролдожо ябана.

П. ДАШИЕВ,
колхозой ахамад зоотехник.

ЭЛИДХЭЛНҮҮД ШАГНАГДАБА

Хори. (Телефоноор абтаба). Партиин райкомой штатнабэшэ лекторнүүдэй ба политинформаторнуудай семинар болобо. Эндэ «Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар партийна организацинуудай зорилгонууд», «Харуулан ойлгуулха агитаци — партиин XXV съездын материалнуудые тайлбарилгын шухала арга нүхэсэл» гэһэн темэнүүдээр КПСС-эй райкомой секретарь Д. Д. Дагбаев элидхэл хээ. Съездын материалнуудые олониитэдэ ойлгуулха ба шухала методико тухай» гэһэн элидхэл партиин райкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагша С. Р. Очиров уншаа. Мүн сугларагшадай урда партиин XXV съездын делегат Д. Е. Болдонова үгэ хэлээ.

Аймагай совхоз ба промышленна предприятинуудта, һургуули ба бэшэшье эмхи зургаануудта съездын материалнуудай тайлбарилга үнгэргэгдэнэ. Клуб, улаан булангуудта съездын шиидхэбэринүүдтэй стенд, таблицанууд үлгэгдэнхэй. Эдэ бүхы хэрэгтэ агитатор, политинформаторнууд эдэбхитэйгээр хабаадана. Эдэнэр съездын материалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Манай корр.

Хонишод үгэдөө хүрэнэ

Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Шулуутын отделениин хонишод Коммунис партиингаа XXV съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм. Тэдэнэр мүнөө урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэхын түлөө тэмсэн, амжалтатайгаар ажаллажа байнад.

Отделениин түрүү хонишод аха дүү Ринчин болон Владимир Яндановтан тус бүрээ 260 толгой эхэ хонидые харууһална. Эдэ хоёр зэргэлжэ ажаһуудаг хонишод тус тустаа 265 хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Мүн лэ ахалагша хонишон Гаврил Ябжанов 518 эхэ хонидһоо 518 хурьга абаад, тэдэнээ һайнаар харууһална.

Зуун эхэ хониһоо зуун хурьга абаха гэһэн үгэдөө эндэхи отделениин түрүү хонишодой нэгэн Геннадий Халудоров хүрэбэ. Аха дүүнэр хонишод Владимир, Буда, Ширип Халудоровтан тус бүридөө 100 эхэ хонин бүриһөө 97—98 хурьгадые мүнөө абанхай.

Отделенидэ түл абалга үргэлжэлһөөр. 100 эхэ хонин бүриһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахабди гэжэ эндэхи хонишод мэдүүлнэ.

Б. ЯБЖАНОВ.

УРМА БАЯРТАЙНУУД

Байгалай леспромхозой коллектив юһэдэхи табан жэлэй даабариһаа гадуур 70 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, 1 миллион 120 мянган түхэригэй продукци худалдаһан юм. СССР-эй ой модоной модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство, профсоюзай ЦК, энэ амжалтануудыень үндэрөөр сэгнэжэ, Хүндэлэлэй диплом барюулха болоо һэн.

Тус леспромхозой коллектив мартын 25-да баярай суглаа үнгэргэбэ. КПСС-эй Буряадай обкомой хоёрдохи секретарь К. М. Продайвода энэ суглаанда хабаадалсажа, Хүндэлэлэй диплом барюулба. Леспромхозой коллектив энэ үндэр шагналые үнэн сэхэ ажалаар харюулхабди гэжэ мэдүүлбэ.

М. КАЛЕКИН.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани мартын 29-дэ боложо, партиин XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл дотор хэгдэһэн тобшололнуудай, табигдаһан зорилгонуудай, мүн СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй үндэһөөр капитальна барилгые һайжаруулха асуудалнуудые хаража үзэбэ.

Табан жэл соо мүнөөнэй оньһон техникээр хангагданхай 2 мянган шахуу ехэ предприяти, олон тоото барилга гансал промышленностьда хэгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаһан байна гээд заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Үйлэбэриин гол фонднуудай ниитэ хэмжээн 1,5 дахин ургаба. 550 миллион шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Предприятинууд ба барилгануудые бодхоолгын болзор хороогдоһон, хүдэлжэ байдаг предприятинуудые үргэдхэлгэдэ, һэльбэн шэнэдхэлгэдэ гаргашалагдадаг мүнгэ зөөри дээшэлүүлэгдэһэн байна. Энэнь арадай ажахыда капитальна һомололгонуудай ашаг үрын дээшэлһэн тухай элирхэйлэн гэршэлнэ.

Гэхэ зуура, капитальна барилгада үшөө хэдэ хэдэн асуудалнууд шиидхэгдээгүй, дутуу дунданууд тохёолдожо байһаар гээд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Зарим һалбаринуудта үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха даабаринууд хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Подрядна хүдэлмэриин түсэб мүн лэ дүүргэгдэнэгүй. Олон тоото барилгада зорюулагдаһан капитальна һомололгонуудые, материально-техническэ нөөсэ хэрэгсэлнүүдые үрихэ ябадал дайралдаһаар.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлэн, капитальна барилгада дайралдаһан дутуу дундануудые усадхан заһасуулхын тула хойшолуулашагүй хэмжээнүүдые абахыень СССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй министрнүүдые, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдые, союзна республиканудай Министрнүүдэй Соведүүдые уялгалба. Хүдэлжэ байдаг предприятинуудые нэн түрүүн оньһон техникээр зэбсэглэхын, һэльбэн шэнэлхын ба эрдэм, техникын дэбжэлтые хурдадхаха барилгануудые хэхын тула капитальна һомололгонуудые элсүүлэн гаргашалха шухала гэжэ онсо анхарал хандуулагдаа.

Капитальна барилгые һайжаруулха талаар шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ тухай дурадхал зохёохыень таараха Түбэй зургаануудта даалгагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгин заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

СОЦИАЛИЗМЫН ГЭГЭЭН ГЭРЭЛТЭ ЗАМААР

Болгариин коммунистнуудай съезд нээгдээ

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин XI съезд ниислэл хотын «Универсиада» гэжэ зал дотор мартын 29-дэ хүдэлмэреэ эхилээ. Энээндэ 1500 гаран делегадууд — Болгариин 790 мянга шахуу коммунистнуудай отрядай түлөөлэгшэд хабаадана.

Коммунис, хүдэлмэришэдэй ба социалис партинуудай, национально-сүлөөрэлгын, демократическа эмхинүүд болон хүдэлөөнүүдэй олон тоото делегацинууд съезддэ ерэнхэй. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци съездын хүдэлмэридэ хабаадана.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Т. Живков съездые нээгээ.

Съездын хүдэлмэришэ органууд һунгагдаһан, зүблэхэ зүйлнүүд баталагдаһан байна. X, XI съезднүүдэй хоорондохи үе соо БКП-гэй ЦК-гай хэһэн хүдэлмэриин тоосоон ба ээлжээтэ зорилгонуудые, БКП-гэй Центральна хиналта-шалгалтын комиссиин тоосоое зүбшэн хэлсэхэ, долоодохи табан жэлэй (1976—1980 онуудай) турша соо НРБ-гэй ниитэ-экономическа хүгжэлтын гол шэглэлнүүдые баталан абаха, партиин түбэй органуудые һунгаха юм.

БКП-гэй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Тодор Живков делегадуудай ба айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, «X, XI съезднүүдэй хоорондохи үе соо Болгариин Коммунис партиин Центральна Комитедэй хэһэн хүдэлмэриин тоосоон, ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн элидхэл хэбэ.

(ТАСС).

...АРТИИН ДҮЛЭТЭ ТРИБУН

...унис партиин, Совет ... элигэ ехэ ажал ... Сергей Мироно... ...й түрэһөөр ерэн ... гүйсөө. Тэрэнэй ... ажаябадал ком... ... бүхэндэ, бүхы совет ... зориг бадаруулаг... ... болоно.

... зорюулагдаһан ... суглаан мартын 29-... ...да, КПСС-эй ЦК-... ...дэхи Марксизм-ле... ... институт дотор ... ...й Миронович Киров революционно залан сэхэ үзэл бодолоороо, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгтэ хизааргүй үнэн байдагаараа, коммунизмын агуу ехэ суртал һургаал бэелүүлгэдэ хамаг хүсэ шадалаа, оюун бодолоо, түгэлдэр бэлиг, түгэс шадабаряа зорюулдаг байһаараа бүхы арад зондо хүндэтэй болоһон байна, — гэжэ институдай директор академик А. Г. Егоров хэлэбэ. С. М. Киров партиин мэдээжэ теоретик, дүлэтэ пропагандист ба агитатор, политическэ тэмсэлшэ, олониитын мэргэн хүтэлбэрилэгшэ байжа, хододоо, бүхы ажал хэрэгтээ, Ленинние даган баримталдаг, Ленинһээ һургаал абадаг, ленинизмын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэдэг бэлэй.

Мүнөө, хүгжэлтэ түгэс социалис общество совет арадай тогтоон байгуулаад байхада, Ленинэй зааһан замаар коммунизм тээшэ дабшан, манай арадай али тухай ехэ илалта амжалта туйлаһые КПСС-эй XXV съездын бүхы талаарнь харуулаад байхада, шэнэ общество байгуулгын агуу хэрэгтэ асари ехэ хубитаяа оруулһан манай партиин Эхэ ороной алдар габьяата хүбүүдые совет хүнүүд ехэ хүндэлэлэй ба баясхалангай мэдэрэлтэйгээр дурдана.

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай директорэй орлогшо А. А. Соловьев С. М. Кировэй ажаябадал, ажал ябуулга тухай элидхэл хэбэ. Сергей Мироновичтой хамта хүдэлмэрилэгшэд, партиин ветеранууд дурдалгануудые хэлээ.

(ТАСС).

СССР-эй оборонын министрэй
ПРИКАЗ

1976 оной мартын 30. № 84 Москва хото

АЛБА ХЭХЭ БОЛЗОРОО ДҮҮРГЭҺЭН СЭРЭГЭЙ АЛБА ХААГШАДЫЕ 1976 ОНОЙ МАЙ—ИЮНЬ СОО СССР-эй ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДҺЭЭ ТАБИХА ТУХАЙ, МҮН СЭРЭГЭЙ БОДОТО АЛБАНДА ГРАЖДАНИНУУДЫЕ ЭЭЛЖЭЭТЭ ГУРИМААР ТАТАХА ТУХАЙ

«Бүгэдэ ниитын сэрэгэй уялга тухай» СССР-эй Хуулитай зохилдуулан, **захирхамни:**

1. Сэрэгэй бодото алба хэхэ болзоройнь 1976 оной июлиин 1 болотор дүүрэхэ сэрэгэй алба хаагшадые 1976 оной май—июнь соо Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой, хилын харуулай ба дотоодын сэрэгүүдһээ запаста табиха.

2. Сэрэгэй алба хаагшадай запаста табигдаһантай дашарамдуулан, тус приказай нэгэдэхи пункттай зохилдуулан, албанда татагдаха үдэр хүрэтэр 18 наһатай болоһон, татагдаха болзоройнь хойшолуулагдахагүй гражданинуудые Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой, хилын харуулай ба дотоодын сэрэгүүдэй бодото албанда татаха.

Энэ приказые бүхы ротонууд, батарейнүүд, эскадрилинууд болон корабльнуудта соносхохо.

СССР-эй оборонын министр,
Советскэ Союзай Маршал А. ГРЕЧКО.

АЖАЛАЙ ДЭЛИСЭ, АШАГ ҮРЭ, ЭРХИМ ШАНАР

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай амжалта, түйлалтануу[д]...

УРДАМНАЙ—ЕХЭ ЗОРИЛГОНУУД

Манай колхозой ажал арбадахи табан жэлэй эхиң жэлэйнь богоhые зориг түгэлдэрөөр алхан оробо.

Тиимэhээ саашадаа үшөө ехэ алхам, хэхэ, арадай ажахын түсэбөөр табигдаhан шэнэ орёо зорилгонуудые амжалта түгэлдэрөөр шиидхэхэ аргатайбди гэжэ хэлэхэ үндэhэн бии. «Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол соо заагдаhанай ёhoop шэнэ табан жэлэй түрүүшын үдэрhөө үйлэдбэриин, соёл культурын ургалтые улам хурдадхахые эрмэлзэхэ, арбадахи табан жэлые ашаг үрөөр түгэлдэр, эрхим шанар хангаха табан жэл болгохо гэhэн уряа дэро хүдэлхэ, гүрэнэй түсэб, абаhан уялгануудаа бүхы талаарнь заатагүй дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ гээшэ гол зорилгомнай болоно гэжэ бидэ hайн ойлгонобди. Тиимэhээ зоной дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри бүри hайнаар ябуулха болонобди.

Юрөө нютагай ажалшад юhэдэхи табан жэлэй туршада газар таряалан болон мал ажалдаа горитой амжалта түйлаhан юм. Манай колхоз орооhо таряа, мяха, hү, нооhо худалдалгаар табан жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргээ hэн.

Амжалта хэзээдэшье өөрөө ерэдэггүй, тэрэниие түйлаха хэрэгтэй гэжэ дэмы хэлсэдэггүй, Ажалай hайн үрэ дүн өөрын эшэ үндэhэтэй, эхи захатай гэжэ мэдээжэ ааб даа. Манай колхоз бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, нэн түрүүн ажалай журам, эмхидхэл hайжаруулха, бүхы техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, хүдэлмэриин шанар hайжаруулха гэжэ шиидэhэн юм.

Үнгэрhэн табан жэл соо түйлагдаhан дүнгүүдые шэнжэлээд байхадаа, кадрнуудые зүбөөр шэлэн томилхо, таарууга̃ар хубаарилан табиха, тэдэниие хүмүүжүүлхэ гээшэ ехэхэн удха шанартай гэжэ ойлгохоор, мүн социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар партийна организациин ябуулhан хүдэлмэри баhал ехэ үүргэ дүүргэдэг, гэжэ тэмдэглэхээр.

Колхознай хэр угhаа хойшо мал ажал эрхилдэг томо ажахы. Бүхыдөө мүнөө 43,3 мянган хонитойбди. Ажахын жэл соо оруулhан бүхы олзо доходойнь 60 процент мал ажалhаа абтана.

Мүнөө үедэ малшадай эгээл харюусалгатай, бэрхэшээлтэй, хүшэр хүндэ хүдэлмэриин хаhа — малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа ябажа байhаниинь мэдээжэ. Энэ шухала хүдэлмэри колхозой бүхы малшад, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй, нииты̆н, организацинуудай мэргэжэл шадабарине, тэдэнэй хэр зэргэ ургаhые шалгаха дайшалхы шалгалта болоно.

Малай үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэжэ, продукци абаха, худалдаха түсэб, уялгануудаа эрхимээр дүүргэхын тула колхозой партийна комитет, правлени эдэ үдэрнүүдтэ бүхы политическэ болон эмхидхэлэй ехэнхи хүдэлмэреэ фермэ, отаранууд дээрэ ябуулна.

Үбэлжэлгын ямараар үнгэргэгдэхэнь малшадайл оролдолго, шадабариhаа дулдыдаха байна. Тиимэhээ колхозой правлени, партком эрхим түрүү, ушар ёhо мэдэхэ, ажалай дүй дүршэлөөр баян хүнүүдые, коммунистнуудые эгээн түрүүн фермэ, отарануудта олоор эльгээхые оролдодог.

Энэ харюусалгатай хаhын эхилхын урда тээ, колхозой партком коммунистнуудые үйлэдбэри дээрэ хубаарилан табиха, малшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай асуудал зүбшөөд, гол хүсэеэ малай фермэнүүдтэ эльгээхэ гэhэн шиидхэбэри абаа hэн. Тиигэжэ фермэнүүдтэ, томо комплекснуудта дүй дүршэлтэй малшад, эдэбхитэй коммунистнууд олоороо хүдэлдэг болонхой. КПСС-эй райкомой гэшүүн Дулма Жамбаловна Цырендоржиевагай даажа байhан Бэрхэ-Дабаанай hү haалиин фермэ жэлhээ жэлдэ hү ехээр haана. Ажалаа зүбөөр эмхидхэhэнэй, үбhэ тэжээл болгоомжотойгоор гаргашалhанай, малшадай мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлжэ шадаhанай ашаар иимэ амжалта түйлагдана. Дулма Жамбаловна үнгэрhэн жэлдэ үнеэн бүриhөө 3630 килограмм hү haагаа hэн. Харин энэ жэлдэ нёдондонойхиhоо бүри ехэ hү haaxa аргатай.

Энэ фермын haалишад олон тугал абадаг, hайнаар түлжүүлдэг. 1975 ондо зуун үнеэн бүхэнhөө 121 тугал абаа. Энээндэ коммунист нүхэр Цырендоржиевагай габьяа ехэ. Тэрэ үнеэдээ haaхынгаа хажуугаар фермынгээ үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлдэг.

Мүн коммунист Дулмажап Галсанова Ташарай томодхогдоhон комплексые даагшаар гурбадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Тэрэ даалгагдаhан ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг шадамар бэрхэ эмхидхэлшэ гэжэ тодороо. КПСС-эй гэшүүн Долгор Цыреновагай хүтэлбэрилдэг Үдэнгын haалиин томо фермэ 406 үнеэтэй. Hаяхан эмхидхэгдэhэн энэ коллективтэ 18 haалишан хүдэлнэ. Ажал хүдэлмэринь яhала урагшатай.

Олон коммунист болон комсомолшууд парткомой дурадхалаар харюусалгатай газарта—фермэ, бригадануудта хүдэлмэрилхээ ошоhон байна. Партиин гэшүүд Дарима Данзанова, Александр Жамьянов, haалишад болоhон комсомолшууд Екатерина Дамчеева, Татьяна Донеева болон бусад тэдэнэй тоодо ороно.

Мүнөө партийна организациин гол хүсэн мал ажалда элсүүлэгдэнхэй. 43 коммунист фермэ, бригаданuудые хүтэлбэрилнэ, хонишодоор, haалишадаар, мал адуулагшадаар хүдэлнэ.

Партийна организаци өөрынгөө ябуулдаг политическэ хүдэлмэриие улам хурса удхатай, аша үрэ ехэтэй болгохо гэжэ оролдоно. Түбхын түрүүндэ агитколлективээ бэхижүүлээбди. Тэрэмнай мүнөө 36 хүнhөө бүридэнэ. Хүдөөгэй интеллигенци — багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, соёлшод, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Hара бүхэндэ агитаторнуудай семинар-зүблөөн хоёр дахин үнгэргэгдэдэг. Тэдээн дээрэ социалис мүрысөөнэй, политическэ агитациин гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг. Колхозой үйлэдбэриин зорилгонуудтай нягта холбоотой байхаар ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха гэжэ оролдонобди.

Съездын шиидхэбэринүүдые зорилго түгэсөөр, удаа дараалан тайлбарилха, нэбтэрүүлхын тулада колхозой партком эдэ асуудалнуудаар бэелүүлэгдэхэ тодорхой хэмжээ ябуулгануудые зохёоhон, пропагандистнарые, агитаторнуудые, багшанар болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, колхозой хүтэлбэрилэгшэдые энэ хүдэлмэридэ хабаадуулhан байна. Манай колхозой түрүүлэгшэ, партиин XXV съездын делегат Жамсо Бальжинимаевич Ванкеев түрэл нютагаа бусажа ерэhээр лэ колхозойнгоо гэшүүдтэй, багшанар болон hурагшадтай уулзажа, совет коммунистнуудай ехэ хуралдаанай хүдэлмэри, съездын табиhан зорилгонууд тушаа hонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Бригада, фермэнүүдтэ хүдэлжэ байhан хүнүүдые, илангаяа малшадые соёлой талаар хангаха асуудалда партком ехэ анхарал хандуулна. Бэрхэ-Дабаан, Үдэнгэ, Ташар гэхэшэлэн малай томо томо фермэнүүдэй дэргэдэ культбаза байгуулагданхай. Тэндэ байрын hайн гэрнүүд, бани баригданхай. Улаан булан түхеэрэгдэнхэй, Мүн Дээдэ-Юрөөдэ, Талын Булагта улаан булан бии юм. Эндэ радиоприемник, телевизор, наадаанай зүйлнүүд, аптечкэ, мебель табигданхай.

Колхозой түб hууринhaa 22 километрэй газарта түхеэрэгдэhэн Үдэнгын культбазын хүдэлмэри hайшаалтай. Тэрэниие тойроод 10—12 километрэй оршондо хэдэн олон гүүртэ, хонишодой бригада байрладаг. Үдэнгын малай комплексдо хүдэлдэг малшадай мэдэлдэ уужам гэр үгтэнхэй. Эндэ haалишадай амарха таhалга, улаан булан түхеэрэгдэнхэй. Энэ байшан соо хододоо дулаан, ариг сэбэр байдаг. Улаан буландаhь библиотекэ, газетэ, журналнууд, телевизор бии. Харуулан ойлгуулха зүйлнүүд ханаарнь хадаатай. Хүндэлэлэй самоар, ханын hонин, haалишан бүхэнэй социалис уялгын дүүргэлтые харуулhан мэдээсэл болон бюллетень олоной анхарал татадаг.

Колхозой правлени, партком, партийна эхин организацинууд социалис мүрысөөндэ ажалша малша нүхэдөө олоор хабаадуулха, мүрысөөнэй үүргэ, нүлөө дээшэлүүлхэ асуудалда үдэр бүри анхаралаа хандуулна.

В. ЦЫБИКОВ,
колхозой парткомой секретарь.

МАНАЙ ХАРЮУ ИИМЭ

КПСС-эй XXV съезд дээрэ Партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хэлэhэн элидхэлнүүдые угаа анхаралтайгаар радиогоор шагнаhан, газетэдэ уншаhан, телевизорээр хараhан байнабди.

Партиин ехэ анхарал оролдолгодо үнэн сэхэ ажалаараа харюусаха, хонидойгоо тоо толгойе улам олошоруулха, ашаг шэмэеэнь бүри дээшэлүүлхэ зорилготойбди.

Үнгэрhэн табан жэлдэ манай колхозой хонишод яhала амжалтатайгаар ажаллажа гараhан. Табан жэлэй түсэбэй ёhоор 38 мянган хонитой байха аад, мүнөө 43 мянганда хүрэнхэй. Нооhо гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб 102,7 процент дүүргэгдэhэн юм. Энээндэ минишье хубита бии. Табан жэлэй хугасаа соо зуун эхэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 115,7 хурьга, хонин бүриhөө 4,6 килограмм нооhо хайшалhан байнаб.

Хонин ажахы манай колхозой гол hалбари байhаниие хараадаа абан, тэрэниие саашадань улам хүгжөөхын тула үсэд шангаар тэмсэжэ байнабди. Колхозой хонишод үбэлжэлгээ, түл абалгаа эмхитэйгээр ябуулжа байна. Hүүлэй мэдээгээр 16 мянган хурьган абтанхай. Манай бригадын хонишод байрала hайса дулаалжа, үбhэ, hолоомоо газаагаа оруулжа, хурьгадаа сээлтэ хоролтогүй абажа байна. Хаалта хаамжанууд, хобоо хобтонууд, минеральна тэжээл, эм дом бии. Мүнөө үедэ отарынгаа зуун хонин бүриhөө 100 гаран хурьга абанхайбди. Түл абалга үргэлжэлнөөр.

Парти, правительствын анхарал оролдолгодо манай харюу—эрхим ажал. Энэ жэл зуун эхэ хонин бүриhөө 115 хурьга абаха, хонин бүриhөө 4,6 килограмм нооhо хайшалха, эхэhээнь hалгааха үедөө хурьгадай шэгнүүрые 24 килограммда хүргэхэ социалис уялга абанхайбди. Энээнээ бэелүүлхэ гэжэ аhан шадалаараа оролдонобди.

Б. БАНЗАРАКЦАЕВА,
Ленинэй орденто ахалагша хонишон.

Ажахын таряашад арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилгада эрхи[м]... наар бэлдэхэ гэжэ оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүүлэгшэ, КПСС-эй XXV съездын делегат, Со[циалис] Ажалай Герой Ж. Б. Ванкеев механизаторнуудай дунда.

Ц. ДАШИГАЛСАНОВАЙ ...

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАХА АРГА Б...

1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай абаhан тогтоолдо харюу болгон, манай колхозой механизаторнууд, таряашад 1976 ондо бэелүүлхэ зорилгоёо тодорхойлоцхой, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абанхай.

Шэнэ табан жэлдэ хүдэлмэриингөө шанар улам hайжаруулжа, трактор, машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үнгэрhэн жэлэйхиhээ дутуугүй, бүри баян ургаса абахын түлөө тэмсэнэбди. Мүнөө хабарайнгаа тарилгада эрхимээр бэлдэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлнэбди. Колхозэй механизаторнууд партиингаа XXV съездын нээгдэхэ үдэр болотор хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы техникынгээ 80 процентыень заhабарилжа дүүргээ. Республикын габьяата механизаторнууд Доржи Жапов, Доржи Сампилов, Михаил Ковалевский, дүршэлтэй механизаторнууд Борис Турпанов, Виктор Буерачный, Юрий Игумнов, Гармажап Ачитуева, Виктор Цыдендамбаев гэгшэд одоошье шадабаритай, шангаар ажаллажа, үдэр бүриингөө даабарине ходо hайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэнэ.

Техникэ заhабарилгын эхилхэhээ бүри урид колхозой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд трактор болон хүдөө ажахын бусад машина, зэмсэгүүдые ямар заhабарилгада оруулха байhыень hайса шалгажа, хаража үзэhэн, ямар тракторта али тухай заhабарилга хэрэгтэйб гэхэ мэтэ асуудалнуудые хараада абажа, заhабарилгын график табиhан юм. Заhабарилгада нэн түрүүн эгээл муу, хуушарhан техникэ табигдаа hэн. Аяар 32 тракторта иимэ ехэ заhабарилга хэрэгтэй байгаа.

МТМ-гэй ажалые зүбөөр эмхидхэhэнэй, заhабарилгые бригадна-узловой аргаар ябуулhанай ашаар ... түйлагдаа. Мех... нуудай хабарай ... эдэбхитэйгээр бэлдэ... нөө колхоздо бии ... тракторнууд, сеялк... борной гэхэ мэтэ ... зэмсэгүүд hайн ... гаар сүм заhабарил... Эдэ үдэрнүүдтэ ... туршалга, заhабарил... нарай шалгалта ябуу... Хабарай урихан хайн... хэдэ хээрэ поли дээр... хаар жэншэдгүй ... трактор, машинанууд ... бусад зэмсэгүүд ... лэн, жэрылдэнэ бай...

Арбадахи табан ... түрүүшын жэлдэ бэе... са абаха арга бии. Та... хүсэд хүрэхэ үрэhэ ... дэнхэй. Хабар, ... паар hайнаар хахал... Минеральна ... зөөгдэжэ абтаа тоонь... низаторнууд hүр... мэргэжэл шадабаря ... лүүлнэ.

В. ЖАЛСА...
хүдөө ...
машинануудай ...

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭРҺӨӨ—ГАБШАГАЙГА...

Ажалай шэнэ амжалтатайгаар, эрхим hайн үрэ дүнтэйгөөр ажаллаха гэhэн партиин уряада харюу болгон; бүхы совет орон доторнай арадай ажахын бүхы hалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриингөө ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ шэнэ хүсэтэйгөөр, эдэбхи ехэтэйгээр оролсонхой.

Ажалай шэнэ амжалта түйлахын тула үйлэдбэреэ бүри hайнаар ударидаха, бии байгаа арга боломжонуудаа саг соонь элирүүлжэ, хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала гэжэ ойлгогдоно. Мал ажалай талаар абажа үзэбэл, үнеэдэй hү шэмэ дээшэлүүлхэ, тарган, хүндэ шэгнүүртэй мал гүрэндөө тушааха, хонидоо томо бэетэй, ехэ нооhотой болгохо хэрэгтэй. Энэ зорилгые шиидхэхэдэ туhалха дүршэл шадабари ехэтэй малшад бии.

Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр колхозой 35 haалишадай 21-ниинь үнеэн бүриhөө хоёр мянган килограммhaa дээшэ hү haагаа. Манай түрүү haалишад Д. Ж. Цырендоржиева, Д. Н. Найданова, М. Д. Цырендоржиева, П. Б. Жалсанова ажалай үльгэр жэшээ харуулжа, залуушуулаа дахуулан ябана.

Hүтэй hайн үнеэдтэй болохын тула тугал байхаhаань хойшо малаа оролдосотойгоор харууhалнабди. Энэ харюусалга ехэтэй ажалда манай эрхим тугалшад Д. Ц. Будажапова, Д. Д. Цырендоржиева гэгшэд мэргэжэл шадабаряа харуулна. Тэдэнэрэй харууhалhан тугалнууд хожомоо hайн үнеэд болодог гээшэ. Мүн энэ талаар А. Кондаков баhал магтаалтай хүдэлнэ.

Хонин ажал манай колхозой гол hалбари мүн. Ажахымнай хонишод hүүлэй жэлнүүдтэ аймаг дотороо ходо эрхимлэжэ гарана. Жэл ерэхэ бүри зуутан хонишодой тоо олошорно. Ахалагша хонишод Б. Г. Банзаракцаева, Д-Н. Аюшеев, ... Батуева, Д. Т. Бу... В-Ц. Булгатов болон ... бригаданууд жэл ... жалтатай гарана. Ма... нишод энэ жэлдэ 1... гаhаа үсөөн бэшэ ... али зуун эхэ хони... hөө 92 хурьга аба... жуулхэ зорилготой. ... доймнай hанаhандаа ... байhаниинь дамжаггүй... нөө түл hайнаар аб... на.

КПСС-эй XXV ... хараалhан зорил... амжалтатайгаар бэел... түлөө дэлгэрhэн эхэ ... дэ хам оролсоhон ... колхозой малшад энэ ... хамтадаа 1 миллион ... литр hү haaxa, 6865 ... нер мяха үйлэд... 1470 центнер нооhо ... ха уялгатай. Энэ ... рэтэй солотойгоор ... хын түлөө социалис ... сөө аша үрэ ехэтэйгээр ... хидхэхэбди.

В. ПРОНЬ...
колхозой ...
зоотех...

РЕПОРТАЖ

ЮРӨӨГЭЙ ГАЛНУУД

Боро хараан болохотой сасуу колхозой түб — Ташар тосхон электрын галаар яларба. Юрөөгэй Соёлой байшангай шанха оройдо тодхогдоhон хүсэтэ репродукторhаа сэдьхэл хүдэлгэмэ хүгжэм адхаржа, арадай дуунай аялга hүниин сууряанда угаа элихэн зэдэлнэ. Гол гудамжаар согтой залитай залуушуул бүлэг бүлэгээрээ тиишэ яаралгүйхэн гэшхэлнэд.

Энэ үдэшэ КПСС-эй XXV съездын делегат Жамсо Ванкеев түрэл колхозойнгоо гэшүүдтэй уулзажа съездын ажал, шиидхэбэринүүд тушаа хөөрэхэ, удааhь уран hайханай бүлгэмэйхидэй hонирхолтой концерт харуулагдаха байгаа.

Соёлой байшан соо hapгама hаруул, урин дулаан, уран гоёор шэмэглэгдэнхэй. Ханаарнь аржытар бэшэгдэhэн плакат, зураг, диаграмманууд миллионер колхозой ажахын hалбаринуудай жэлhээ жэлдэ хэлбэришэгүйгөөр ургажа байhыень эли тодоор гэршэлнэ. Стенд дээрэ иимэ тоо, баримтанууд бэшэгдэнхэй: «Манай колхоз 1976 ондо 17 мянга 400 центнер hү haaxa, 6865 центнер мяха, 82890 центнер орооhо таряа ургуулжа абаха, 1470 центнер нооhо хайшалха уялгатай». Нүгөөдэдэнь энэ ажахын арбадахи табан жэлэй туршада ямараар хүгжэжэ байhаниинь угаа зохидоор зураглагдаhан.

Алталмал, шэлмэл хүрээнүүд соо колхозой шударгы бэрхэшүүлэй дүрэ зурагууд харагдана. Хэд гээшэб тэдэ түрүүшүүл, ямар амжалтануудые түйлажа, нютаг голдоо суурхааб гэжэ hонирхоходоо: үнгэрэгшэ жэл 8 мянган центнер орооhо таряа сохиhон республикын габьяата механизатор, аймагай чемпион Доржи Шагжиевич Сампилов, республикын габьяата механизаторнууд Доржи Жапов, Михаил Ковалевский, Гармажап Ачитуева, зууhaa зуу гаран хурьга абаhан, уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэhэн ахалагша хонишод Бутыд Банзаракцаева, Бутыд Батуева, Буда-Цырен Булгатов, haалишадай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсаhан Социалис Ажалай Герой Пылжит Жалсанова, Дулма Цырендоржиева болон бусад болоно.

...Библиотекын уншалгын зал. Зузаан бүд нэмэргэтэй столнууд дээгүүр шэнэ газетэ, журналнууд ябталаатай, уншагшад — хүгшэн, залуугүй олон. Тэдэнэй дунда дайнай, ажалай ветеран Буда-Цырен Батуев «Советскэ Союз» журналые ханамжатайгаар харана. Хажуудань эдир пионер «Огонек» журнал ирасагаана. Сугларагшад хэрэгтэй номуудаа шэлэжэ абана.

Юрөөгэй библиотекын номой hан, уншагшадайнь тоо жэлhээ жэлдэ ургажа байдаг.

— Мүнөө библиотекэдэмнай 11 мянган боти ном, 1500 уншагшад тоологдоно. Жэлэй эхинhээ тэдэнэй олонхид хэдэн арбаад томо-томо номуудые абажа уншаа, — гэжэ библиотекарь Светлана Балдановна Дарханова тайлбарилан хэлэхэ зуураа, табазургаан механизаторнуудай карточкануудые гаргажа харуулба.

Эндэхи соёлой байшан хамаг хүдэлмэреэ колхозойнгоо ажалтай нягта холбоотойгоор ябуулдагынь hайшаалтай. Колхозой правлени, партийна комитет, сомон зүблэл, аймагай Соведэй гүйсэдком тэдэнэй ажалда туhалдаг, дэмжэдэг байна. 1975 ондо соёлой байшангай хэрэглэмжэдэ гурба мянган түхэриг гаргашалагдаа hэн, харин энэ жэл 4,6 мянган түхэриг гол түлэб Юрөөгэй арадай театрай хэрэгсэлдэ зорюулагданхай.

16 жэлэй туршада соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ hайнаар ажаллажа, яhала ехэ дүршэл олоhон Александр Нимаевич Галсанов энэ ордонгой директорээр хүдэлнэ. Мүнөө эндэнь хореографиин, зүжэгэй болон бусад кружогууд хүдэлнэ. Тэдэ кружогуудта 50 гаран хүн хабаадалсадаг. Зүжэгшэдэй хэрэглэмжэдэ элдэб янзын хубсаhа хунар, торгон тэрлиг, костюмууд, оркестр, баян, аккордион, хуур, лимбэ болон бусад хэрэгсэлнүүд бии.

Соёлой байшангай эдэбхитэд өөhэдынгөө ажалые колхозой центрээр хизаарладаг бэшэ, харин тусхай агитбригада эмхидхэжэ, малшадайнгаа ажалладаг газараар зүжэг наада табидаг, удха түгэлдэг лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг юм. Агитбригадын гэшүүдэй тоодо соёлшон, лектор, эмшэн, библиотекарь, багша оролсодог. Тэдэ мэргэжэлтэд hонирхолтой наада гаргаhанайнгаа удаа малшадай дунда тусхайта хүдэлмэреэ хэдэг. Эдэ үдэрнүүдтэ соёлой байшангай гэшүүд КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые хүн зондоо тайлбарилан ойлгуулха зорилго табяад, хаба шадалаараа оролдоно.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Буряад орон дотороо томо ажахынуудай нэгэн юм. Тэдэнэй дала гаран отара, фермэнүүдтэ, гүүртэнүүдтэ эбтэй, энхэ тэнюун сэдьхэлтэй хэдэн зуун малшад хүдэлдэг.

Колхозой гэшүүд шударгы габшагай ажалаараа ниитынгээ баялигые арьбадхана. Ленинэй орденто Буряад ороноо суурхуулалсаhан, арадай үнэн сэхэ олохон хүбүүд, басагад Юрөө нютагhaa урган гараа. КПСС-эй XXII съездын делегат, Социалис Ажалай Герой шахтер Гармажап Тучинов, партиин XXV съездын делегат, Социалис Ажалай Герой, колхозой түрүүлэгшэ Жамса Ванкеев болон бусадай алдар нэрээр омогорхохоор.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз арадай ажахын түйдалтануудай Бүхэсоюзна выставкэдэ хэдэ дахин хабаадажа, дипломуудаар, ашаанай болон хүнгэн автомашинануудаар шагнагдаhан байха. 100 гаран эрхим колхозникуудынь Москва хото ошожо, выставкэ хараhан, алтан, мүнгэн медаль хайрада хүртэhэн юм.

Миллионер колхозой ажахын бүхы hалбаринуудай хурдан түргэнөөр хүгжэхэтэй хамта, тэрэнэй гэшүүдэй ажабайдал жэл ерэхэ тума баян дэлгэр болоно. Айл бүхэн радиотой, телевизортэй, электрын галтай, газетэ, журналтай, гоё hайхан мебельтэй, элдэб юумээр элбэг баян болонхой.

Нютагай найман зуугаад үхибүүд эндэхи дунда hургуулида hуралсана. Тэдээндэ табяад багшанар ном заана. 200 үхибүүдэй найман жэлэй hургуули-интернат, Үдэнгэдэ эхин шатын hургуули байха. 300 хүнэй багтаамжатай гоё hайхан соёлой байшан, стадион, больница, почто, гостиница, хэдэн магазин нээгдэнхэй. Жэл бүри үндэр hаруул байшангууд олоор баригдана. Малай томо томо комплекснуудта, фермэнүүдтэ бани, улаан булан, культбазанууд түхеэрэгдэнхэй.

Юhэдэхи табан жэлдэ культурна болон ажаhуудалай барилгануудта 2 миллион гаран түхэриг гаргашалагдаа. Нэгэ миллион түхэригтэ элдэб зүйлэй техникэ, түхеэрэлгэнүүд абтаhан. 500 үхэр шахаха комплекс, 3 мянган хони таргалуулха байра, 12 мянган хонидой үбэлжэхэ хэдэн байра, малшадай олон гэрнүүд баригдаhан байна. Наймадахи табан жэлдэ орходоо, юhэдэхи табан жэлдэ электрын элшэ хүсэ хэрэглэлгэ гурба дахин ехэ болоо, 20 подстанци баригдаа, 80 километрэй зайда электрын элшэ хүсэ дамжуулха личи татагдаа. Малшадай хүндэ хүшэр ажал хүнгэдхэхэ, малай тэжээл буйлуулха хэдэн олон агрегадууд тодхогдоо.

...Уужам hаруул соёлой байшан соо хүн зон дүүрэн сугларба. Колхозой парткомой секретарь В. Б. Цыбиков съездын делегадтай уулзалга нээхэ зуураа:

— Зоригжолтойгоор хүдэлөөбди, хүдэлжэшье байнабди. Съездын хүндэлэлдэ абтаhан дээшэлүүлэгдэhэн уялга дүүргэгдээ гэжэ манай хүндэтэ делегат Жамсо Бальжинимаевичта баяртайгаар мэдээсэнэбди, — гэбэ.

Коммунистнуудай Бүхэсоюзна хуралдаанай делегат нүхэр Ванкеев съездын боложо байха үедэхи сэдьхэл хүдэлгэмэ байдал тухай дэлгэрэнгыгээр, hонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

— Съездын үедэ бидэ, делегадуудай hанажа, бодожо байhан юумые үгөөр дамжуулхань бэрхэтэй, — гэжэ Ванкеев хэлэбэ. Үнгэрhэн табан жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд, ажал хэрэгэй оршон байдалда гаргагдаhан, арбадахи табан жэлэй программа хаража үзэгдэhэн, баталагдаhан байна. Олохон делегадуудай үгэ хэлэhэниинь мартагдашагүйгөөр ой ухаанда хадуугдаа. Съездын хаагдаха үедэ совет хүнүүд тухай, эдэнэй хэр зэргэ ургаhан, бүхы ажал хэрэгүүдээ гүрэн түрын ёhoop шиидхэдэг тухай Л. И. Брежневэй хэлэhэн удха түгэс үгэнүүд бидэ, делегадуудта, тэрэнэй хэлэhэн үгые радиогоор шагнаhан хүнүүдтэ мартагдашагүй байха. Юрөө нютагайнгаа гайхамшагта ажалшад тухай тэрэ үедэ hанажа байгааб. Эдэнэй олонхинь мүнөөдэрэй уулзалга дээрэ байлсана. Та нүхэдэй үнэн сэхэ ажалай ашаар манай ажахы табан жэлнүүдэй үедэ экономическа, социальна талаараа танигдашагүй хубилаа. Юhэдэхи табан жэлэй үедэ бидэнэй түйлаhан амжалтанууд РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар, мүнгэн шангаар тэмдэглэгдээ. Амжалтанууд тухайгаа партийна съездын нээгдэхэ үедэ элидхэхэ нэрэ хүндэдэ хүртөө hэмди. Энэ ушар бидэниие баясуулна. Партиин XXV съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаха, юhэдэхи табан жэлэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэ, арбадахи табан жэлдэ бэелүү... экономическа боло... альна хубилалтын ... программын түлөө ... үгэхэ зол жаргалтай ... Хүндэтэ колхозникууд ... гансашье намда хама... шэ, мүн манай ... бүхы гэшүүдтэ түйлэ... нэрэ хүндэ олгоно, ... дэнь нэрьемэ эльгэ ... болоно.

Үгэ хэлэхэ гэжэ ... бэлдээгүй ха. Тэд... дай хөөрөөгөөр Эхэ ... гоо, түрэл колхозой... шанхи ехэ хара... зүрхэ сэдьхэлээ хү... хүнүүд hанал бодо... баалдахын, съездын ... бэрине бодото дээр... лүүлхын тула ... хэхэ тухайгаа хэлэхэ ... тай зон олон байба ... болон дайнай ве... С. О. Дамбаев, В. ... ев, республикын ... механизатор М. И. ... ский, багшанар З. ... туева, М. А. Лапи... эйн хүдэлмэрилэгш... Торгашин, колхозни... Цыренов гэгшэд үгэ ... дээ съездын делега... рөөе шагнажа байх... рэл партиингаа гэ... хан түсэб, хараагаар ... шан баясанабди, ... ажалшад тухай ... оролдолго гаргаhан... коммунис партида, ... правительствада үнэ... нэй баяр баясхала... нэбди гэжэ мэдүүлэ...

Р. БАЛД...
манай ...

БОЛГАРИИН КОММУНИС ПАРТИИН XI СЪЕЗД

НҮХЭР ТОДОР ЖИВКОВЭЙ ҺЭН ТООСООТО ЭЛИДХЭЛ

... мартын 29. ... Болгариин Коммунис партиин мүнөөдэр нээгдэһэн съезд дээрэ БКП-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэл ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Тодор Живков ...

... ниитэ-экономическа хүгжэлтын зургаадахи табан жэлэй түсэб амжалтатай дүүргэгдэбэ гэжэ тоосоото элидхэл соо хэлэгдэнэ. ... дээшэлүүлхэ, эрдэм техникын дэбжэлтын зайлашагүй Республикын арадай ажахы хүгжөөгдэжэ байна. ... экономикын хүгжэлтэ хамта ажалшадай байдал һуудал ба ажабайдал һайжарна, арад зонойнь социалистическа нэгэдэл бэхижэнэ, социалис ... байгуулга хүгжэнэ. ... ниитын харилсаа ... һайжаруулагдажа байһаар.

... болон соёл ... хүгжөөлгэдөө, ... оборонын хүсэ ... бэхижүүлгэдээ манай ... байһан ехэ амжалтанууд, манай гадаадын ... политика хадаа парти ... оронойнгоо улас ... хүндые улам ... Болгариин Арадай Республика уласхоорондын байдалда хүндэтэй ...

... социализмһаа социализмда ... дабшан орохо үе саг ... түрэлтэнэй туг үргэн — Ленинэй агууехэ ... XXV съездын хэлэһэн ... нүлөө доро манай ... арад урагшаа дабшана ... нүхэр Живков хэлээ. ... Леонид Ильич ... тодо һонор элидхэл ... КПСС-эй XXV съезд ... шиидхэбэринүүдэй коммунис ... обществэ байгуулга ... арадта гансахан ... бүхы ба зоригжуулгэ ... нүхэсэл болохо бэшэ, ... эсэргүү тэмсэлдэ, эрхэ сүлөө ба бэеэ ... байдалай түлөө, дэлхэйн ... ба социальна хүгжэлтын түлөө, социализмын ... бодоһон дэлхэйн ... миллион үнэн сэхэ ... ерээдүйн этигэл ... олгожо, шэнэ хүсэ байһандань ямар ... түрэнэгүй.

... дээрэхи байдал ба уласхоорондын ... тушаа тогтохо ... нүхэр Живков партиин ... XI съезднүүдэй ... үедэ дэлхэйн хү... саашанхи хубилал... найрамдалай, де... ба социализмын ... таатай зохид байдал ... тэмдэглээ. Аха дүү ... оронууд ажабайдалай бүхы һалбаринуудта ... амжалтануудые ...

... оорондын харилсаа ... үе соо шанга байдалые һу... ба ниитын элдэб ... гүрэнүүдэй ... ёһоор зэргэ оршон ... Ленинскэ гурим то... тэмсэл байһан ба ... үлөө.

... дээрэ амгалан бай... түлөө тэмсэл... Союз, КПСС ... хубитаяа оруулаа ... Живков хэлээ. ... бүхы түбинүүдтэ ... амгалан байдалай ... КПСС-эй ... Генеральна секретарь ... Ильич Брежневэй нэ... эсэшэ сусаша... ябуулгатай холбоо...

... социалис байгуу... болоһон сагһаа ... аха дүү социалис ... Болгариин ха... холбооной удха ша... онсо анхарал

хандуулдаг байгаа. Марксизм-ленинизмын ба социалис интернационализмын үндэһэ һуури дээрэ социалис оронуудые улам нягтаар жагсаалгын, Варшавска договорой организациин социалис хани нүхэсэлэй оронуудай политическэ ба сэрэгэй союзые бэхижүүлгын аша туһада манай парти ажал ябуулгаяа ходо зорюулан, саашадаашье зорюулха гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Экономическа талаар харилсан туһалалсалгын Соведые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлгэ хадаа манай гадаадын экономическа политикын гол зорилго мүн.

Арбан нэгэдэхи съездын гээ трибуна дээрэһээ бидэнэр үшөө дахин үндэр дуугаар мэдүүлнэбди: бидэнэр, болгар коммунистнууд, болгар ажалшад, Болгариин бүхы арад зон хүгжэлтэ түгэс социалис общество, һүүлээрнь Болгарида коммунизм байгуулха мүнөөнэйхиһөө ондоо зам мэдэнэгүйбди. Бидэнэр энэл замаараа Ленинэй партитай эгээл нягта харилсаа холбооной оршон байдалда манай совет аха дүүнэртэй зэм зэмээ зэргэсүүлэн, Болгариин Арадай Республикые Агууехэ Совет Социалис Республикануудай Союзтай улам дүтэ түрэл болгон урагшаа дабшахабди. Ленинэй эрид зааһанай ёһоор зарим социалис оронуудта социалис обществын саашанхи хүгжэлтэ хадаа социалис нацинуудай нэгэдэмэл общество байгуулгада хүргэхэ байһанда этигэжэ байһанаа, бидэнэр үшөө дахин элирхэйлнэбди. Энэ агууехэ түүхэтэ арга боломжо хүтэлбэри болгон, бидэнэр КПСС-тэй, СССР-тэй, социалис оронуудай партинууд болон арадуудтай харилсаа холбоо байгуулнабди, саашадаашье бүхы хэмжээгээр байгуулхабди.

Хельсинкэдэ болоһон зүблөөн шахардуу шанга байдалые һуларуулха ба харилсаа холбоо хүгжөөхэ политикын үмэнэ шэнэ хараса нээжэ үгөө гээд элидхэл дотор хэлэгдэнэ. Европо болон бүхы дэлхэйдэ адли хэрэгтэй шахардуу шанга байдалые һулаааруулха оролдолгын эрхэ байдалда Болгари ажал ябуулгаяа шууд хүгжөөжэ, политическэ, экономическа ба соёл культурын талаар Балканай гүрэнүүдтэй өөрынгөө харилсаануудые нилээд һайжаруулаа.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа тодорхойлон табяа. Болгариин Коммунис парти ба Болгариин Арадай Республика, бидэнэр бултадаа энэ программыень үгэ дуугүйгөөр һайшаан дэмжэнэбди, тэрэнииень өөрынхи мэтэ һайшаан абанабди гэжэ энэ трибунаһаа Болгариин коммунистнуудай нэрэһээ, Болгариин бүхы ажалша арад зоной нэрэһээ баяр баясхалантайгаар мэдүүлхыемни зүбшөөгыт! Энэ Программын бодото дээрэ бэелүүлэгдэхын тула бидэнэр өөһэдынтөө хүсэ шадалда байһан бүхы юумэ хэхэбди, тэрэнэй бэелэлдэ өөһэдынгөө хубитые эсэшэ сусашагүйгөөр оруулхабди гээд нүхэр Живков хэлээ.

Коммунис партинуудай, хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай, империализмда эсэргүү бүхы фронтын аша туһын хэрэг хадаа баруунай ба «зүүнэй» тала баримталдаг ревизионизмда эсэргүү, национализмда, совет байгуулалтада харша ябуулгада эсэргүү тэмсэл үргэлжэлүүлхэ эрилтэ табина гэжэ БКП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь онсо тэмдэглээ. Маоизмын урбан доройтолго шэнэ шатадаа хүрэнхэй. Маоистнууд империализмын, фашизмын ба үһөө нэхэгшэдэй эгээл хархис хүсэнүүдтэй, амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһууха ба социальна хүгжэлтын дайсадтай хамтарна. Маоизмын харата ябуулганууд эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдал хангаха хэрэгтэ улам аюултай болоно. Мүнөөнэй Хитадай хүтэлбэри, политика болон үзэл суртал марксизм-ленинизмдэ, коммунис уг зорилгодо айхабтар харша. Маоизмда эсэргүү тэмсэлдэ, политическэ ба үзэл бодолой талаар тэрэнние бута сохихын түлөө тэмсэлдэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадаха ябадалые манай парти өөрынгөө уялга гэжэ тоолоно.

Өөрынгөө революционно ёһо заншалнуудта үнэн сэхэ байһан Болгариин коммунистнуудай парти мүнөө үеын эб найрамдалай ба дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй гол шухала асуудалнуудые хамтаараа зүбшэн хэлсэлгэ ба шиидхэлгэдэ, коммунис хани нүхэсэлэй нангин хэрэгые шангадхан бэхижүүлгэдэ саашадаашье өөрынгөө хубитые оруулхаар бэлэн. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай бүхэдэлхэйн шэнэ зүблөө бэлдэхэ ба үнгэргэхэ саг ерээ гэжэ БКП тоолоно.

Һүүлээрнь нүхэр Живков экономико ба эрдэм, техникын дэбжэлтын талаар партиин зорилгонууд дээрэ тогтобо. БКП-гэй хүтэлбэри доро манай арадай хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулгадаа шэнэ амжалта туйлаһание энэ һалбарида хэгдэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд элирхэйлэн харуулна гээд элидхэлшэ хэлээ. Ороноймнай экономикын, оборонын хүсэ шадал нилээд ургаа.

Экономико тааруу зохидоор хүгжөөгдөө, дабшасын талаар Болгари дэлхэй дээрэ түрүүшын һууринуудай нэгые эзэлнэ. Национальна олзо доход 46 процентээр дээшэлээ. Ниитын үйлэдбэриин ажалай бүтээсэ 44-һөө дээшэ процентээр ургаа.

БКП-гэй ЦК-гай үзэмжэ ба баталалгада «Долоодохи табан жэлдэ Болгариин ниитын-экономическа хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй» проект табигдаба.

Энэ документ дотор харуулагдаһанай ёһоор, арадай ажахыда хурдан түргэн ба тааруу зохид хубааритай хүгжэлтэ хангажа, ажалай бүтээсые түргөөр дээшэлүүлэн, арад зоной материальна ба оюун бодолой эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангаха гэһэн партиин хараа шугамые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ гээшэ долоодохи табан жэлэй социально-экономическа гол зорилго болоно. Энэ зорилго социалис нэгэдэлэй улам үргэдэжэ байһан эрхэ байдалда бэелүүлэгдэхэ байна.

Социалис ёһоор ажаһуулгые хүгжөөлгын зарим асуудалнуудта тогтохо зуураа, нүхэр Живков экономикые шууд түргөөр хүгжөөлгые, арад зоной байдал һуудалые улам һайжаруулгатай тааруугаар ябуулха тон ехэ, орёошье зорилгые манай парти, арад амжалтатайгаар шиидхэжэ байна гээд тэмдэглээ. Зургаадахи табан жэлдэ хүн зоной бодото олзо доходые 25—30 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ директивэнүүд соо хараалагдаһан һаа, бодото дээрээ 32,4 процентдэ хүргэгдөө. Ажалшадай байдал һуудал мүн долоодохи табан жэлдэ улам һайжаруулагдаха байна.

Партиин ажабайдал ба зорилгонууд тушаа бүлэг соо БКП-гэй Центральна Комитедһээ эхилээд, партийна эхин организаци хүрэтэрхи бата найдамтай жагсаал ба нэгэдэл тухай хэлэгдэнэ. Бидэнэй дабшажа ябаһан замай тон зүб байһандань парти бүхөөр этигэнэ. Парти хадаа БКП-гэй ЦК-гай апрелиин (1956-он) Пленумэй хараа шугамые шууд сэхээр бэелүүлэн хүгжөөхын түлөө, Болгарида хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулха программа дүүргэхын түлөө тэмсэхээр хэзээдэ бэлэн гээд нүхэр Живков хэлээ.

Һүүлэй хоёр съездын хоорондохи үе соо партиин гэшүүдэй тоо 90.320 хүнөөр олошоржо, хамта дээрээ 789.796 болоо.

Хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулгын үедэ партиин үзэл сурталай хүдэлмэриин асуудалнуудта элидхэлшэ онсо анхарал хандуулба. Хүдэлмэрилэгшэдые теоретическэ талаар бэлдэхэдэө, марксизм-ленинизм шудалуулжа байхадаа, теорие партиин политикатай, бэелүүлэгдэжэ байһан зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор шудалуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала гэжэ тэмдэглээ.

Ниитын элдэб байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһуулгын тогтонижохотой хамта үзэл бодолой талаар тэмсэл улам хурсадана. Хүсэнүүдэй тэнсүүриин өөртэнь таагүйгөөр хубилжа байһание мэдэрхэ баатай болоһон империализм үзэл бодолой талаар тэмсэлдэ үһөөгөө абаха арга бэдэрнэ.

СССР-эй ба социалис бусад оронуудай үзэл бодолой хүсэнүүдтэй, мүн уласхоорондын коммунис хүдэлөөнтэй хамта манай үзэл бодолой фронт буржуазна үзэл бодол номногшодто эсэргүү тэмсэлдэ, бүхы дэлхэй дээрэ коммунис үзэл бодол дэлгэрүүлхэ добтолгодо эдэбхи ехэтэйгээр хабаадана, саашадаашье эдэбхитэй хабаадаха байна гэжэ нүхэр Живков хэлээ.

НРБ-дэ хүгжэлтэ түгэс социализм байгуулжа, коммунизмда удаа дараалан орохо ябадалда бэлдэхэ — Болгариин Коммунис партиин түүхэтэ зорилго мүн гэжэ элидхэл соо хэлэгдэнэ. Энээнэй тулада парти ба арадай шиидхэхэ тодорхой асуудалнууд нэрлэгдэһэн байна.

Холын хараата эдэ асуудалнуудай дунда социализмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулга, социалис экономическа нэгэдэл гүнзэгырүүлгэ, социалис обществын патриот ба интернационалист хүние хүмүүжүүлгэ гэхэ мэтэ бии.

Партиингаа программатай зохилдуулан, БКП-гэй XI съезд удаадахи табан жэлэй зорилгонуудые хараалха байна. Эдэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэ хадаа манай орониие БКП-гэй түүхэтэ хараа шэглэлдэ улам дүтэлүүлхэ болоно. Коммунизмын шатануудай үзэгдэлнүүд болгар арадай ажабайдалда улам олоор элиржэ, коммунизм байгуулгада шэлжэн орохо арга нүхэсэлнүүд бии болон ургадаха. Энэ үеые ниитэ нэгэ хүгжэлтэ гэжэ тодорхойлон, тэрээндэ сэхэ хабаатай асуудалнууд партиин ээлжээтэ съезднүүдтэ зүбшэгдэхэ байна гээд нүхэр Живков тэмдэглээ.

Анаагай совхозой болон «Бурводстрой» трестын ПМК-гай хүдэлмэришэд, алба хаагшад Хоринии аймагай арадай сүүдэй судьягай кандидадаар Еши Бадмаевич Цырендоржиевые дэбжүүлбэ.

ДҮРШЭЛ ЕХЭТЭЙ СУДЬЯ

Эсэгэ оронсо хамгаалалгын дайнда ябажа ерэһэнэйнгээ удаа прокуратурын органда удаахан саг соо хүдэлөөд, Хоринии аймагай арадай судьягаар һунгагдаа бэлэй. Тэрэ гэһээр арба гаран жэл үнгэрбэ. Дүй дүршэл ехэтэй Еши Бадмаевич албаяа үнэн сэхээр хэжэ, үндэр амжалта туйлахын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Хэжэ байһан хүдэлмэри, дүй дүршэл тушаадань дэлгэрэнгыгээр тогтохо дуран хүрэгдэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1970 оной июлиин 30-да гаргаһан «Сүүдэй, прокуратурын органуудай хүдэлмэрине һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд тушаа» тогтоолые дүүргэлтэ болгон, Хоринии аймагай арадай сүүд хүнэй хэһэн гэм зэмые хуулиин ёһоор харалгые һайжаруулгада, уголовно болон гражданска хэрэгүүдые саг сооһь шиидхэлгэдэ онсо анхарал хандуулжа байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Сүүдүүд профессиональна, культурна үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг. Оролһон хэрэгүүдые алинчье талаһаань зүбөөр хаража, арсашагүй үндэһэ баримтатай шиидхэбэри гаргахада, сүглараһан эрхэтэдтэ нүлөө үзүүлдэг, һургаал болодог.

Сүүдэй эхилхэһээ урид предприяти болон эмхи зургаануудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй харагдаха асуудал зүбшэн хэлсэгдэдэг заншалтай. Тиигэжэ 1975 оной туршада олон тоото хэрэг сүүдэй нүүдэл зүблөөн дээрэ харагдажа, олониитын зүгһөө 38 гэмнэгшэ, 11 хамгаалагша үгэ хэлэһэн байна.

Тадна квартал бүхэндэ предприяти, эмхи зургаануудта, колхоз, совхозуудта үзэгдэһэн гэмтэ ябадалнуудые хаража үзэдэг. Иигэжэ саг үргэлжэ шалган үзэжэ байхадань, һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулмаар газарнууд элирдэг, саашанхи түсэб тухайгаа бодомжолходонь туһатай байдаг. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада арадай сүүд найман томохон хэрэг хараа. Тэндэнь гол түлэб социалис эд зөөри үбэршэлһэн, хулиган ябадал гаргаһан, ажалай журам эбдэһэн хэрэгүүд харагдаһан байха юм.

Сүүдтэ харагдаһан хэрэгүүд тухай арадай сүүдэй түрүүлэгшэ партийна болон советскэ органуудта элидхэжэ, гэмтэ ябадал усадхаха талаар һанамжа, дурадхалнуудаа оруулдаг. Удаань сүүдэй материалнууд административна органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ табигдажа, дутуу дундануудыень усадхаха хэмжээ ябуулгануудые абадаг байха юм.

Үригдэһэн, үбэршэлэгдэһэн мүнгэн зөөрие тэхэрюулэн бусааха талаар сүүдэй шиидхэбэрие бэелүүлэгшын хүдэлмэрие арадай сүүдэй түрүүлэгшэ хинан шалгажа байдаг. Арадай заседательнууд эндэ үргэнөөр хабаадуулагдадаг.

Арадай сүүдэй дэргэдэ табан секциһээ бүридэһэн арадай заседательнуудай совет хүдэлнэ. Материалнууд ажалшадай коллективүүдтэ дамжуулагдажа, хүмүүжүүлхээр найдагдаһан гэмтэ ябадал гаргагшадай хойноһоо хиналта хэгдэжэ байдаг юм. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада тэдэнэй зүгһөө дахяад гэм зэмдэ ороһон хүн байгаагүй.

Арадай сүүдэй түрүүлэгшэ Цырендоржиев нүхэдэй сүүдэй хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулжа, туһаламжа үзүүлжэ байдаг юм. Нүхэдэй сүүдэй түрүүлэгшэнэртэйнь, гэшүүдтэйнь квартал бүхэндэ семинар үнгэргэжэ, һонирхоһон асуудалнуудтань харюу үгэдэг, дутуу дунданууднь усадхажа байхыень нютагай Соведүүдтэ, профсоюзай организацинуудта хандажа байдаг.

Арадай судьянар һунгагшадайнгаа урда тоосожо, тэдэнэй оруулһан һанамжа, дурадхалнуудые хүдэлмэридөө хэрэглэхые оролдодог. Үнгэрэгшэ жэлдэ 74 тоосоото элидхэл тэрэ хэһэн байна.

Һуурин тосхоной ажалшадай суглаанда онсо анхарал хандуулагдана. Арбан хоёр дахин үнгэргэгдэһэн суглаанда арадай судьянар гэмтэ ябадал гаргагшадтай шанга тэмсэл хажа ябуулжа байха тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөө хэлэн байха юм.

Совет хуулиие нарин нягтаар сахиха, тэрэнние бүрин мүһэн дүүргэжэ байха тухай асуудалаар хэдэн удаа «Шэнэ Үдэ» гэжэ аймагай газетэдэ материалнуудые толилоо.

Хори тосхондо дүрбэдэхи жэлээ эрхэ хуули мэдэсын университедэй ректораар нүхэр Цырендоржиев хүдэлнэ.

Хоринии аймагай арадай сүүд уголовно болон гражданска хэрэгүүдые шанар һайнтайгаар хаража үзэдэг гэжэ мэдээжэ юм. Эгээл тиимэһээнь харагдаһан хэрэгүүд һөөргөө бусаагдадаггүй, булта шахуу баталагдадаг байна.

Тэрэ ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Аймагайнгаа партийна организациин шалгалтын комиссиин гэшүүн, административна органуудай партийна эхин организациин секретарь, райсовпрофой президиумэй гэшүүн юм.

Албанайнгаа уялгые эрхим һайнаар дүүргэжэ, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадагайнгаа түлөө нүхэр Цырендоржиев Верховно сүүдэй болон республикын юстициин министерствын зүгһөө нэгэнтэ бэшэ үнэтэ шагналда хүртэһэн, Хүндэлэлэй грамотануудые абаһан, республикын юстициин министерствын Хүндэлэлэй самбарта оруулагдаһан байна.

К. ВЛАСОВ,
Буряадай АССР-эй юстициин министерствын сүүдэй хэрэгэй ахалагша консультант.

МОЛДАВИИН ССР. «Табан үдэрэй даабари — дүрбэн үдэртэ!» гэһэн графигаар Кишинев городой «Виброприбор» заводой слесарь-хабсаргагша Галина Дмитриевна Пущина хүдэлнэ. КПСС-эй XXV съездэ хабаадалсаһан Г. Д. Пущинагай жэшээгээр энэ заводой бүхы хүдэлмэришэд хүдэлжэ, ажалдаа айхабтар ехэ амжалта туйлана. Тиигэжэ ажалай минута бүхэн ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэжэ, продукциин шанар, ашаг үрэ хараа байса дээшэлүүлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): мастер П. В. Ивчанская, КПСС-эй XXV съездэ хабаадалсаһан слесарь-хабсаргагша Г. Д. Пущина.

ТАСС-ай фотохронико.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй НҮҮРҺЭНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БА АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые, үйлэдбэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь, хүдэлмэринингөө технико-экономическа дүнгүүдые һайжаруулһанайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ
АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Бабыкин Александр Григорьевичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной уурхайн экскаваторай машинист.

Федоровский Иван Николаевичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Галуута нуурай автобазын жолоошон.

Шевченко Анатолий Кузьмичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной уурхайн экскаваторай машинист.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Очирова Цыбикмит Дабаевна — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной уурхайн харгы замай монтер.

Шубин Геннадий Яковлевичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной уурхайн үйлэдбэриин талаар директорэй орлогшо.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Коновалов Петр Илларионовичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной уурхайн экскаваторай машинист.

Ли-Цп-Сю Владимир Александровичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй «Гусиноозерская» шахтын забойн хүдэлмэришэн.

Мерзликин Валерий Ивановичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Галуута нуурай автобазын жолоошон.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Даржаев Иринчин Дармаевичые — «Востсибуголь» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй Бага-Холбоолжоной уурхайн директор.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 5.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

АВТОМОБИЛИИН ХАРГЫ БАРИЖА, АШАГЛАЛГАДА ОРУУЛДАГ ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ, ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БА АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Харгын ажахые хүгжөөхэ талаар түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэлгэдэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ
АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Глазков Карл Михайловичые — автомобилиин харгын Хяагтын линейнэ управлениин тракторист.

Ильков Илья Тимофеевичые — харгы баридаг 1-дэхи районой бульдозерой машинист, Кабанскын аймаг.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Поспелов Мефодий Васильевичые — автомобилиин харгы барижа, ашаглалга оруулдаг Буряадай үйлэдбэриин управлениин начальник.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Максимов Иван Алексеевичые — харгы баридаг 1-дэхи управлениин автогрейдерэй машинист, Улаан-Үдэ хото.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Кожевников Константин Полуэктовичые — харгын барилга-заһабарилгын 2-дохи управлениин жолоошон, Түнхэнэй аймаг.

Макаров Анатолий Александровичые — харгы баридаг 2-дохи районой асфальт һуулгадаг машинын жолоошон, Улаан-Үдэ хото.

Седунов Афанасий Ивановичые — харгын 595-дахи участогай жолоошон, Прибайкалиин аймаг.

Цыдыпов Николай Дмитриевичые — харгын барилга-ашаглалгын 83-дахи участогай экскаваторай машинист, Сэлэнгын аймаг.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭҺЭН МЕДАЛЯАР

Астахов Анатолий Николаевичые — харгы ашагладаг 74-дэхи участогай автогрейдерэй машинист, Прибайкалиин аймаг.

Сультимов Дашидоржо Дамбиевичые — автомобилиин харгын Улаан-Үдын линейнэ управлениин жолоошон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 9.

БЭРХЭ ПРОПАГАНДИСТ

... Баргажанай аймагай ... бэрхэ пропагандистнар ... олон юм. Тэдэнэй ... хадаа Тамара ... Степанова болоно. ... Баргажанай ... һанай комбинатай инженерээр ... экономическа ... һургуулиин про... юм. Энэ һургуулиин ... хоёрдохи жэлээ ... пропагандист хэшээлнүүдые ... һонирхолтойгоор, ... бэрхээр үнгэргэдэг. ... алинһаашье ... иигэжэ хэлэхэ: ... Ефимовна манда ... инженер байхынгаа ... манай хүмүүжүүлэгшэ мүн». Эдэ үгэ... пропагандист ... эрдэм мэдэ... боломжоёо ходо ... байһаниинь ха... болоно. Хэ... нимэ баримта ... гэршэлнэ.

... пропагандистнарай ... бэрхэнүүдынь ... түсэбүүдээр ... Тэдэ... Тамара Ефимовна ... пропагандист ... зүрхэ сэдь... эрмэлзэл ба... хүсэ, эршэ нэмэжэ шададаг байха юм. Тиин шагнагшадайнь олонхид ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг болоно, нэгэ зариманиинь мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно, дээшэлүүлжэ шадаһаншье. Шагнагшадайнь дундаһаа хүдэлмэришэд дээшээ, ондоо тушаалдашье дэбжүүлэгдэнэ. Жэшээнь, консервнэ цехэй мастер Гаськова байгша оной январь һарада цехэй начальник болгогдоо.

Т. Е. Степанова темэ бүхэнөө комбинадайнгаа үйлэдбэритэй, бодото байдалтай холбожо, хэшээлээ эдэбхитэйгээр үнгэргэжэ шададаг байна. Тиихэдээ хөөрэлдөө, диспут, реферат бэшэлгэ, ном дээрэ ажаллаха болоод хэшээлэй бэшэшье түхэл янзануудые шадамараар хэрэглэдэг юм. Пропагандист эрдэм мэдэсын ба методикыншье талаар баян дүршэлтэй. Хэрбээ шагнагшадтаа удаадахи хэшээлдэ даабари үгэбэл, тэрэнээ дүүргэхэ хэрэгтэнь туһалдаг. Нэгэтэ хэшээл дээрээ механическа цехэй мастер Сеничкин цехтэ оньһон түхеэрэмжэнүүдые һэльбэн шэнэлхэ хэрэг яажа хэхэб, хайшан гэжэ, яажа ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гээшэб гэһэн асуудалтайгаар пропагандистда хандаа һэн. Тиихэдэнь шагнагша — экономист Плотниковада механическа цехэй ажал үйлэдбэри ба үйлэдбэриин нөөсэнүүдые цехтэ хэрэглэлгые хаража үзэхэ гэһэн даабари үгтөө һэн. Тиин удаадахи хэшээлдэ шагнагша Плотникова тодорхой жэшээнүүд дээрэ механическэ цехтэ ажалай эмхидхэл ехэ һула, тиимэһээ ажалай саг хүсэд дууһан хэрэглэгдэнэгүй, хиналта хэгдэнэгүй гэжэ тобшолол хэһэн байна. Мүн энэл тобшолол тус цехэй бүхы хүдэлмэришэдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ бэлэй. Тингэжэ коллективэй урда үйлэдбэриин арга боломжонуудые дууһан хэрэглэхэ гэһэн зорилго табигдаа һэн. Энэ манай дурдаһан жэшээ пропагандистын һуралсалаа бодото байдалтай нягтаар холбон ябуулдаг байһые тон элитодоор харуулна.

Хэшээлнүүдтэ диафильм, плакат, таблицанууд саг үргэлжэ хэрэглэгдэдэг. Тиихэдэ Т. Е. Степанова темынгээ шухала асуудалнуудые тобойсо гарган, тэдэнэй дээрэ шагнагшадайнгаа анхарал тогтоожо, хэшээлэйнгээ гол зорилго бэелүүлжэ шададаг байха юм. Энээниие харуулһан нэгэ жэшээ хөөрэхэмнай. Пропагандист «Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ» гэһэн темэ тайлбарилхадаа, темэеэ хэдэн асуудалнууд болгожо дэлбэлээ: 1) үйлэдбэриин ашаг үрэ тухай ойлгосо; 2) хайшан гээд тэрэнние үйлэдбэридэ дээшэлүүлхэб; 3) үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула предприяти, цех, бригадада ямар хэмжээнүүд абтахаб; 4) научно-техническэ дэбжэлтэ тухай ойлгосо, тэрэнние предприятида хайшан гэжэ дээшэлүүлхэб. Энэ лекцидэ карта болон схемэнүүд хэрэглэгдээ. Хэшээлэй һүүлээр шагнагшад хүдэлмэринингөө газарта цехүүд соогоо үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэрэг хайшан гэжэ шиидхэгдэдэг байһыень элирүүлээ. Тиин шагнагшад-хүдэлмэришэд иимэ дурадхалнуудые оруулаа: а) цехүүдые оньһожоруулгые һайжаруулха, б) хүдэлмэришэдтэ ажалай шэнэ дүй дүршэлтэй болохо хэрэгтэнь туһалха, в) хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ мэргэжэлтэд хубиин, мүн коллективээрээ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын ба абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргэхын тулада түсэбүүдые абаха. Эдэ бүгэдэ дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ байнхай.

Пропагандист Степанова шагнагшадаа өөһэдыень ажаллуулжа һургаха хэрэгтэ ехэ анхардаг байна. Тиин тэдэнэртэ марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури табигшадай зохёолнуудһаа, парти ба гүрэн түрын тогтоол болон шиидхэбэринүүдһээ тобшоор бэшэжэ абаха гэһэн даабари үгтэдэг. Тэрэшэлэн комбинадай үйлэдбэридэ үндэһэлһэн схемэ ба диаграмма гэхэ мэтые зураглан бэшэхэ гэһэн даабари үгтэдэг байха юм. Хүн бүхэнэй өөһэдынь хүдэлмэри үзэжэ байһан асуудалай гол түлэбые элирүүлһэн пропагандистын хөөрэлдөөгөөр түгэсэдэг болонхой.

Эндэ хэлэгдэһэн жэшээнүүдые баримталан, Т. Е. Степановагай шагнагшад шанарай ба ашаг үрын табан жэлдэ хубитаяа оруулха байһандань найданабди.

Б. ЛИНХОЕВ,
партиин Баргажанай райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

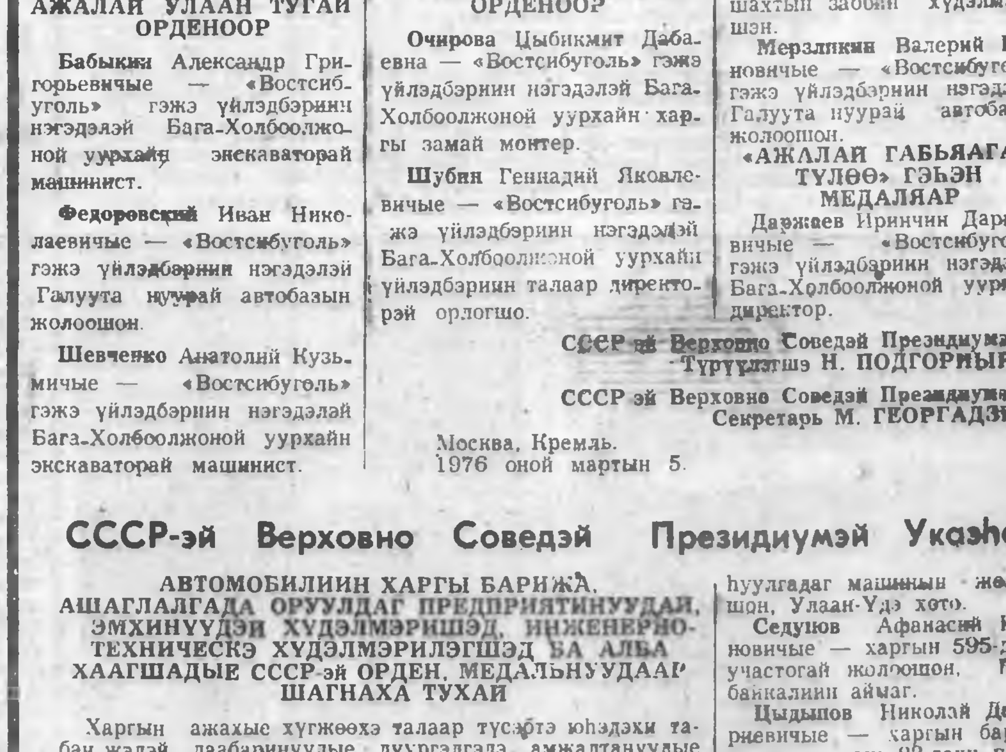

ТУЛЬСКА ОБЛАСТЬ. Синтетическэ утаһанай Щекинскэ заводто [illegible] утаһаар нэхэгдэдэг хүнгэн кордно бүд үйлэдбэрилэгдэжэ эхилбэ. Мүнөө эндэ долоон ондоо янзын бүд нэхэгдэнэ. Тэдэнь хүсэтэ автомобильнуудһаа эхилээд, хүүгэдэй колясканууд хүрэтэр мөөрнүүдые бэлдэхэдээ хэрэглэнэ. Энэ жэлдэ завод 22 миллион 300 мянган дүрбэлжэн метр иимэ бүд нэхэжэ гаргаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шалгагша Валентина Журенкова бүдэй шанар шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

РЕПОРТАЖ

ҮХИБҮҮДЭЙ АЛТАН ГАРНУУД

Жэл бүхэндэ Улаан-Үдэ хотодомнай эдир техникүүдэй, уран гартай үхибүүдэй хэһэн бүтээлнүүдэй выставкэ үнгэргэгдэдэг юм. Эдэ выставкэнүүдые хараһан хүн бүхэн совет ороной үхибүүд ямар жаргалтай, ямар ехэ эрхэтэй, ямар ехэ талаантай гээшэб гэжэ заатагүй бодохо байха. Үнэхөөрөөшье манай уужам дэлгэр Эхэ орон дотор хүнүүдэй, үхибүүдэй уран бэлиг, шадабарияа үргэнөөр харуулха дүүрэн арга боломжо бии.

Һаяхан Улаан-Үдын Пионернүүдэй ордон соо ниислэл хотын гурбан районой һургуулинуудай һурагшадай, эдир техникүүдэй бүтээлнүүдэй выставкэ нээгдэбэ.

1975 оной октябриин нэгэнһээ 1976 оной мартын нэгэн болотор һурагшадай техническэ зохёохы ажалай харалга бүхы республика доторнай боложо үнгэрөөһэн. Энэ харалга хадаа КПСС-эй XXV съездэдэ зорюулагдажа, «Эхэ ороноймнай эдир техникэ» гэһэн уряа доро үнгэрөө.

Энэ ехэ харалгын нэгэ шата болохо — республикын аймаг бүхэндэ эдир техникүүдэй бүтээлэй выставкэнүүд эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ мүнөө нээгдэһэн городой һургуулинуудай һурагшадай бүтээлнүүдэй выставкэ хадаа дээрэ дурдагдаһан харалгын хоёрдохи шата болоно. Харин эдир техникүүдэй зохёохы ажалай республиканска выставкэ байгша оной апрелиин 22-һоо апрелиин 29 болотор нээгдэнхэй байха.

Улаан-Үдэ хотын һурагшадай бүтээлнүүдэй мүнөө нээгдэһэн выставкэ хадаа манай үхибүүдэй шадабари, эдэбхи, һанаамгай һүбэлгэн ухаанайнь жэлһээ жэлдэ улам хүгжэжэ, баяжажа байһые эли тодоор харуулна.

Энэ выставкэдэ Улаан-Үдэ хотын таби гаран һургуули бултадаа хабаадана. Энэнь тон һайшаалтай.

Эдир техникүүдэй республиканска станциин директор Вениамин Михайлович Тюменцев урматайгаар хөөрэнэ:

— Энэ выставкэ хадаа урда жэлнүүдэйхиһээ онсо илгаатай байна. Юуб гэхэдэ, энэ выставкэдэ хабаадаагүй нэгэшье һургуули город соомнай үгы. Эндэ табигдаһан бүтээлнүүд ехэ һонин, олон янзын, хэгдэхэ талаараа хүшэр хүндэшье байна. Манай һурагшад мүнөө сагай техникээр, элдэб приборнуудаар, түхеэрэлгэнүүдээр һонирходог, эрдэм мэдэсын талаар ухаан бодолнуудынь гүнзэгы, хурдан байна бшуу. Би эндэ олые хэлэхэгүйб. Өөһэдөө харахадаа мэдэхэт.

...Выставкын залнууд соогуур ябанабди. Одоол юун үгыб даа! Һурагшадай бүтээһэн бишыхан трактор, автомашинанууд, самолёдууд, вертоледууд, элдэб приборнууд, стенднүүд эндэ табяатай. Мүн арадай ажахыда хэрэглэгдэдэг олон янзын түхеэрэлгэнүүд һурагшадай уран гараар бүтээгдэнхэй.

Эндэ олон таһагууд бии. Жэшээлхэдэ, самолет, судна, замбуулинай онгосонууд, радиоприборнуудай модельнүүд олоор табяатай.

— Октябрьска районой 35-дахи һургуулиин һурагшад уран шадабаритай, алтан гарнуудтай байһаараа жэл бүхэндэ шалгаран гарадаг юм. Энэ һургуулиинхид нэгэдэхи һуури ходо эзэлдэг — гэжэ В. М. Тюменцев хөөрөөгөө дүүргэнэ.

...Үнэхөөрөөшье 35-дахи һургуулиин һурагшадай бүтээлнүүдые харахада, бусад соохоо онсо илгараад байна. Жэшээлхэдэ, түмэр суглуулдаг бишыхан трактор эдэнэр бүтээгээ. Заахан аад, ёһотойл трактор. Хэдэн олон килограмм түмэрэй хаядаһа ашахаар хоорботой. Энэ тракторта «Турист» мотороллерой мотоор табяатай. Урагшаа, гэдэргээ ябаха аргатай. 35-дахи һургуулиин 10-дахи классай һурагшад С. Малеванов, В. Орлов, С. Бриков, Ст. Андрюхин, 9-дэхи классай һурагша С. Милицин гэгшэд энэ тракторые багша В. С. Зеленкинэй хүтэлбэри доро бүтээгээ. Мүн С. Бриков С. Милицин хоёрой бүтээһэн «Саһан соогуур ябадаг автомашина» тон һонирхолтой. Энэ автомашина саһан дээгүүр гүйхэ санатай, өөрын мотоортой.

Эдир техникүүд радио, транзистор, магнитофон ЭВМ мэтэнүүдэй модельнүүдээ ехэ шадамараар дархалан хэнэ. Зүб даа. Эрдэм, техникын айхабтар ехээр хүгжэжэ байһан сагта эдиршүүлэй иигэжэ оролдоһониинь, юундэ дуратай байһаниинь ойлгосотой.

Железнодорожно районой нэгэдэхи интернат һургуулиин һурагшад багшанар Г. А. Дульбеев, Б. Ч. Нимаев гэгшэдэй хүтэлбэри доро «Программын ёһоор һургагдаха класс» бүтээһэн байна. Багша столдоо һуугаад, 36 һурагшадта тусхай программын ёһоор гансата даабаринуудые үгөөд, харюунуудые абаад, сэгнэлтэнүүдые табижа үрдихэ юм.

Мүн энэл районой 48-дахи һургуулиин 8-дахи классай һурагшад А. Зарубин, Вл. Слугин, Вл. Мороз, Ф. Асташов гэгшэд багша С. Г. Селивановай хүтэлбэри доро шоройн хамадаг машина бүтээгээ.

...Һургуулинуудай дэргэдэхи техническэ кружогуудай мянга гаран гэшүүд энэ выставкэдэ хабаадажа, 700 гаран экспонадуудые табиба. Энэ выставкэ хадаа манай үхибүүдэй уран гартайе, саашадаа эрдэм, техникэдэ дуратай хүнүүд болохо байһыень эли тодоор харуулба.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Выставкын зал соо. 2. Шорой хамадаг машина.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

ХАБАРАЙ ТҮРҮҮШЫН УРИЛДААН

СПОРТ Спорт СПОРТ

«Спартак» бүлгэмэй хабарай эхиндэ жэл бүри үнгэргэгдэдэг заншалта урилдаан үнгэрэгшэ субботын үдэр болоо. Ленинэй орденто мяха-консервын комбинат хүрэтэр гэхэ гү, али 11 километр 600 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн һонирхолтой энэ урилдаанда хамтадаа 300-гаад спортсмен хабаадалсаһан байба. Энэнь 1972 ондо түрүүшынхеэ үнгэргэгдэһэн урилдаанда орходоо 240 хүнөөр олон болоһон байна.

Үдэрэй 12 часһаа мүрысөөн эхилжэ, хурдан солбон хүбүүд, басагад үйлсэ гудамжаар урилдажа, хүн бүхэнние һонирхуулна. Урилдаанда «Буревестник», «Труд», «Спартак», «Урожай», «Ажалай резервын», «Локомотив» бүлгэмүүдэй болон ЛВРЗ-гэй, авиазаводой, мяха-консервын комбинадай спортсменүүд, «Спартак» бүлгэмдэ оролсодог һургуулинуудай һурагшад хабаадалсаһан байна. Эдэнэй дундаһаа «Труд», «Спартак» бүлгэмүүдэй спортсменүүд, технологическа, багшанарай институдуудай студентнэр бусадһаа хурдаар урилдажа гарахадаа, олондо һайшаагдана. Эндэ спортын мастернууд Федор Капустин, Владимир Дульянинов, Георгий Шишмарев гэгшэдэй дунда шанга тулалдаан болоно. Абаһаар Федор Капустин түрүүлһээр түрүүлжэ ороһон аад, һүүл тээшээ нүгөөдүүлдээ хүсэгдэхэ баатай болоо.

Мяха-консервын комбинадай талмайда хүрэжэ ерэгшэдые духовой оркестрэй ирагуу хүгжэмэй аялга доро угтана. Эгээн түрүүлэн «Труд», «Спартак» бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд Дульянинов Шишмарев хоёр фиништэ хүрэжэ ерэнэ. Эдэнэр 11 километр 600 метрэй зайе 35 минута 02 секунда соо гаталһан байба. Энэнь үнгэрэгшэ жэлнүүдэй урилдаанай дүнгүүдтэй сасуулхада, нэгэ минутаар доошсо байһан болоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ СССР-эй спортын мастернууд Владимир Цыренов Георгий Шишмарев хоёр энэ зайе 33 минута 33 секунда соо гаталһан байгаа. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа технологическа институдай багша, СССР-эй спортын мастер Надежда Вершинина зайгаа 44 минута 40 секунда соо гаталжа эрхимлээ. Аха наһатайшуулай дундаһаа спортын ветеранууд, мүнөө 69 наһатай С. М. Ицинсон, 58 наһатай Е. Х. Бадмаева гэгшэд эрхимлээ. Эдэнэр зургаан километрэй зайе 33 минута соо гаталһан байгаа. Тиихэдээ эдиршүүл — 1964 оной басагад соохоо 35-дахи дунда һургуулиин һурагша Марина Кортошкина, эдиршүүлэй дундаһаа мяха-консервын комбинадтахи 12-дохи һургуулиин һурагша, оройдоо 9-тэй боложо ябаһан Юрий Деревягин түрүү һуури эзэлһэн байба.

«Спартак» бүлгэмэй жэл бүри үнгэргэдэг болоһон энэ заншалта урилдаанда олон спортсменүүдэй хабаадалсадаг болоһониинь һайшаалтай. Эндэ тус бүлгэмэй соведэй түрүүлэгшэ В. П. Кондаковой оруулһан хубитань ехэ. Тэрэ мүнөө дүшэ һайса гараашье һаа, өөрөө урилдаан бүхэндэ хабаадалсажа, үетэн нүхэдөө, мүн залуушуулые спортдо дуратайгаар хүмүүжүүлжэ ябадаг ёһотойл спортын ветеран болоно. Энэ үнгэргэгдэһэн урилдаанда Владимир Петрович зайгаа 50-яад минутын туршада гаталхадаа, өөрынгөө наһанай спортсменүүд соо хоёрдохи һуури эзэлһэн байба. Тиихэдэ Кондаковой аха дүүнэр, хамтадаа табан хүн хабарай түрүүшын урилдаанда хабаадалсаһан байха юм. Тиигэжэ эдэнэр Улаан-Үдэ хотын спортын бүлгэмүүдэй шан, бэлэгүүдтэ хүртэһэн байна.

Командануудай хоорондын дүн гаргахада «Спартак», «Труд», «Буревестник» бүлгэмүүдэй командануud түрүүшын гурбан һуури эзэлээ. Урилдаанда түрүү һуури эзэлһэн спортсменүүдтэ үнэтэ бэлэгүүд, дипломууд барюулагдаа.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: урилдаанда түрүүшынхеэ хабаадалсаһан Юрий Деревягин. Урилдаанай зурагэ дээрэ.

Авторай фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА — Телефон телеграф радио

БОНН

БҮГЭДЭ НИИТЭЭРЭЭ ҺАЙШААНА

ТАСС.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын документнүүдтэ, нэн түрүүн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэлдэ ФРГ-гэй олонниитэ гол анхаралаа хандуулжа байна.

Дайнай аюул сарахын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө КПСС-эй эдэбхитэй тэмсэл хэжэ байһан тухайнь съездын дүнгүүд батаар элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ элитэ мэдээжэ публицист, «Ди тат» гэжэ долоон хоногтоо нэгэ удаа гарадаг журналай ахамад редактор Э. Карлебах тэмдэглээ. Энэ тэмсэл бүхы арадуудай аша туһада, үндэһэн эрилтэнүүдтэ харюусана. Л. И. Брежневэй элидхэл дотор тодорхойлогдоһон гадаадын политическэ үүсхэлнүүд саашанхи жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэхэ уласхоорондын политикые гол түлэб тодорхойлхо байна гэжэ этигэл найдабаритайгаар хэлэжэ болоно.

Коммунис общество байгуулха үедөө Советскэ Союзай арадуудай туйлаһан экономическа, социальна, соёлой асари ехэ амжалтануудые Э. Карлебах тэмдэглээ.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаанай түлөө, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа бүхы дэлхэй дээрэ асари ехэ удха шанартай байна гэжэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн М. Бушман мэдүүлбэ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар съездын хараалһан тодорхой зорилгонууд демократическа, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй замыень зааһан одон болохо ёһотой.

ВАРШАВА

ПНР-эй Сеймдээрэ Э. Герек үгэ хэлэбэ

ТАСС

ПНР-эй шэнэ зарлалай Сеймэй эндэ нээгдэһэн нэгэдэхи сесси дээрэ ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек үгэ хэлэбэ. Мартын 21-дэ болоһон бүгэдэ ниитын һунгалтын үеэр Польшын арад зон Арадай нэгэдэлэй фронтын программые, Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэдэй партиин, Нэгэдэмэл таряашадай партиин, демократическа партиин, бүхы патриодуудай хамтын программые дэмжэжэ байһанаа баталһан байна гэжэ тэрэ хэлээ. Ажалшадай байдал һайжаруулхын түлөө, ажалай эрхим шанарай түлөө, Польшын гүрэнэй хүсэ бэхижүүлхын түлөө, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудтай ПНР-эй харилсаае гүнзэгырүүлэн хүгжөөхын түлөө, эб найрамдалта гадаадын политикын түлөө Польшын арад шууд сэхээр тэмсэхэ юм.

Агууехэ эдэ үг зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлгые түргэдхэхэ, хүсэлэн гээшэ Сеймэй һунгаха гүрэнэй хүтэлбэрилхы зургаануудай гол зорилго, үндэр ехэ уялга болоно. Сеймдэ, воеводствонуудай арадай Соведүүдтэ үнгэргэгдэһэн һунгалтын дүнгүүд ПОРП-ын VI съезд дээрэ хараалагдаһан, VII съезд дээрэ хүгжөөгдэһэн политикые бүгэдэ арадай дэмжэжэ байһыень гэршэлнэ гээд Э. Герек үргэлжэлүүлээ. Манай парти хадаа нэгэ уг зорилготой поляк арадай парти болоно гэжэ олон миллион полягууд үшөө дахин батална. Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэдэй парти бүхы ажал ябуулгадаа социализмын хэлбэришэгүй һайн һайхан гол ёһонуудые, оронойнгоо үндэр ехэ аша туһые хүтэлбэри болгохо байна.

Арадай патриот ёһоной моральна-политическэ нэгэдэлые эсэшэ сусашагүйгөөр гүнзэгырүүлэн бэхижүүлхэбди гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь түгэсхэлдөө хэлээ. Энэ нэгэдэл хадаа манай бүгэдэ арадай үүсхэл эдэбхиин амжалтын эшэ үндэһэн болоно.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

ТАСС

Булимтаран эзэмдэһэн Араб газар нютагуудта Израилиин хорото муухай ябуулгануудые үүдхэжэ, һуурин зониие хашажа харшалжа байһан тухай асуудалые ООН-ой Аюулгүйн Совет зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ. Хуули бусаар булимтаран эзэмдэһэн газар нютагуудта Израилиин дээрмэдэхы ябуулгануудые хэжэ байһыень олонхи оронууд эрид буруушаана.

Сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй бүлэг оронууд тогтоолой проект оруулаа. Дүтын Зүүн зүгтэ бата эб найрамдал хангаха шухала гээд энээн дотор хэлэгдэнэ. Израилиин сэрэгшэдэй хархис ябуулгануудаа улам үргэдхэжэ байһантайнь дашарамдуулан, Аюулгүйн Соведэй гэшүүд һанаата боложо байһанаа мэдүүлнэ гээд тогтоолой проект соо тэмдэглэгдэнэ. Булимтаран эзэмдэһэн Араб газар нютагуудта һууриха түбхинэхэ гэһэн политикаяа Израиль болюулха ёһотой.

ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 14 гэшүүн энэ проектые баталан абахын түлөө дуугаа үгөө. Гэбэшье США хорюул табижа, энэ документые һайшаан абалгада тойбо татаһан байна.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай политикаяа Вашингтон хубилгаагүй байһаар гэжэ США-гай гүрэнэй департамент Израильда найдуулба.

США-гай хараа бодолые Аюулгүйн Соведтэ эрид буруушааба. Дуугаа үгэлгын дүнгүүд Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлэй ба тэдэниие дэмжэдэг империалис хүсэнүүдэй дэлхэй дээрэ гансаарданги байдалда орожо байһыень үшөө дахин батална гэжэ Ливиин Араб Республикын саг үргэлжын түлөөлэгшэ М. Р. Кихья тэмдэглээ.

США-гай табиһан хорюулые гансал Израилиин хүтэлбэрилхы тушаалтад һайшаажа, Дүтын Зүүн зүгтэ бэелүүлдэг эзэрхэг түримхэй ябуулгаяа үргэлжэлүүлхые оролдохо байха гэжэ ООН-ой түлөөлэгшэ З. Л. Терази мэдүүлбэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ» — түрүү бэшэг. «Хабарай үдэр бүриин эрилтэ» — хөөрэлдөөн. СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. СССР-эй Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Министрэй Захиралта. ВКП-гэй XI-дэхи съезд тухай.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Харюусалгын үүргэ дээшэлүүлхэ» — гэһэн А. Коротаевагай статья. «Городой арадай хиналтын комитедтэ» — М. Соломенная корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. «Бүри һайнаар ажаһуухын тулада» — Г. Майоровагай статья. Бэшэгүүдэй шэнжэлэл. Хилын сааһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спортын һонин. Нютаг нютагай һонин.

САГАЙ УЛАРИЛ

Бурхэгшэг байха, зарим газарта бага зэргэ саһан орохо. Секундын 7—12 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Ахын, Түнхэнэй, Баунтын аймагуудаар 1—6, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 13—15 градус хүйтэн, үдэртөө 0 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

Апрелиин 1—2; нүүдэл үүлэтэй байбашье, саһан орохогүй. Баруун тээһээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Һүниндөө Баунтын аймагта 21-26, үдэртөө 3—8 градус хүрэтэр хүйтэрхэ. Яруунын, Ахын, Түнхэнэй, Байгал шадарай аймагуудаар 16—21 градус хүрэтэр һүниндөө хүйтэрхэ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.10 — «Капитан Немо» — урагш һайханай телефильм (2-дохи сери, үнгэтэ). 13.20 — «Зураг бүридэнь — наран» (үнгэтэ). 13.35 — «Алый мак» гэжэ дуунай фестиваль Благоевград хотодо (Болгари (үнгэтэ). 14.55 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд» — телеочерк. 15.25 — Хүгжэмэй һонин. 16.15 — «Цепь» гэжэ телевизионно зүжэг (түрүүшынхеэ харуулагдаха, үнгэтэ). 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.20 — КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө. 18.50 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.00 — Забһарлалга. 19.10 — «Хүн ба хуули». 19.40 — «Алый мак» гэжэ дуунай фестиваль (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Цепь» гэһэн телевизионно зүжэг (үнгэтэ). 22.55 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». КПСС-эй XXV съездын делегат, Социалис Ажалай Герой, ВАСХНИИЛ-ай академик В. Н. Ремесл тухай телевизионно очерк.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.30 — Теннисээр Европын чемпионат. Прагаһаа дамжуулга (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар). 19.40 — «СССР соогуур арбан минутын аяншалга». Киногой программа. 20.10 — «Пропагандистнарта, һуралсагшадта туһаламжа.

ВАЛЛЕТТЭ

Эб найрамдалай, социальна дэбжэлтын түлөө

ТАСС

Мальтын коммунистнуудай партийна эдэбхитэдэй суглаан эндэ болобо. Мальтын Компартиин ЦК-гай секретарь Поль Аджус КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд тухай элидхэл хээ. КПСС-эй XXV съезд, тэрэнэй шиидхэбэринүүд социальна дэбжэлтын ба эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг бүхы демократическа хүсэнүүдтэ түүхэтэ ехэ удха шанартай байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл дотор Советскэ Союзай дотоодын ба уласхоорондын байдалда марксистско-ленинскэ шэнжэлэл хэгдэһэн, мүн СССР-эй экономикые саашадань хүгжөөхэ ба эб найрамдалай, шахардуу байдал һуларуулхын түлөө тэмсэлые саашадань үргэдхэхэ зорилгонууд хараалагдаһан байна.

Центральна Комитедые, нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй ЦК-гай Политбюрое нягтаар тойрон жагсаһан ленинскэ партиин бата нэгэдэл, съездын делегадуудай үгэ хэлэхэдээ, залан сэхээр, шүүмжэлхыгээр, бүтэмжэтэй һайнаар хандаһан ушар Мальтын делегациин зүрхэ сэдьхэлые гүнзэгы ехээр хүдэлгэһэн байна гэжэ П. Аджус тэмдэглээ.

Бүхы дэлхэйн Коммунис партинуудай, түрүү үзэлтэй хүдэлөөнүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалган КПСС-эй XXV съезд КПСС болон тэрэнэй бэелүүлдэг политикатай уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй һанал нэгэтэй байһые элирхэйлэн харуулаа гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Советскэ Союз бүхы хүнүүдэй байдал һайжаруулха, хүн түрэлтэнэй амгалан тайбан ерээдүйе хангаха тухайда ехэ оролдолго таргана гэжэ П. Аджус түгэсхэлдөө хэлээ. Эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын һайн һайхан уг зорилгонуудай аша туһада КПСС-эй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй тэрэнэй Центральна Комитедэй түүхэтэ амжалтануудые Мальтын Компарти, марксистско-ленинскэ бүхы Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудтал адли, һайшаана гэжэ тэрэ нэмэбэ.

БОНН

А. Садат Бонн ерэбэ

ТАСС

Европын хэдэ хэдэн оронуудаар ябахаяа гараһан АРЕ-гэй президент А. Садат мартын 29-дэ ФРГ-дэ ерэбэ.

Баруун Германиин хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор ФРГ-һээ финансын-экономическа дэмжэлгэ абаха, аргатай байбал хэдэн зүйлэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдые худалдажа абахые туйлаха гэһэн зорилго А. Садат урдаа табина.

Политическэ байдалайнь ахир тулюур болоод байхада, А. Садат албанай хэрэгээр ерэбэ гээд «Генераль-Анцайгер» газетэ бэшэнэ. Дотоодын политикын талаар орон доторнь айхабтар муу байдалтай.

НЬЮ-ЙОРК

К. ВАЛЬДХАЙМАЙ УРЯА

ТАСС

Ливандахи зэбсэгтэ хёмороое болюулжа, энэ орон доторхи арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор гуримшуулха уряатайгаар ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм хандаба. Буудалдаа дары зогсоожо, ливан арадай аша туһада, энэ райондо эб найрамдал хангаха хэрэгэй аша туһада оронойнгоо газар дайдын бүрин бүтэн байхын, мүн политическэ талааraа бэеэ дааһан байдалтай байхын түлөө тэмсэхыень Ливанай политическэ партинуудые, хүтэлбэрилэгшэдые тэрэ уряалба гээд эндэ толилогдоһон мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Ливандахи арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор гуримшуулан шиидхэхын тула Сириин Араб Республикын президент Х. Асадай ехэ үүсхэл эдэбхи гаргажа байһыень К. Вальдхайм үндэрөөр сэгнээ.

БУЭНОС-АЙРЕС

АРГЕНТИНЭДЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Аргентинын шэнэ правительствын бүридэл эндэ соносхогдоо. Сэрэгэй тушаалтай зургаан хүн, граждан хоёр ажал ябуулагша тэрэнэй бүридэлдэ оробо. Контр-адмирал Гуссетти — гадаадын хэрэгүүдэй министрээр, бригадна генерал Аргиндегуй — дотоодын хэрэгүүдэй министрээр, бригадна генерал Кликс национальна оборонын министрээр томилогдоо.

Генерал Хорхе Рафаэль Видела республикын президентын тушаалда орожо, шахаа тангаригаа үгэһэн байна. Тэрэ гүрэнэй голгойлогшо болохо юм.

Гүрэнэй аппарадай бүридэлые һэлгэхэ хэмжээнүүдые сэрэгэй хунта абажа байна. Тодорхойлон хэлэхэдэ, Аргентинаһаа хариин оронуудта байдаг 30 элшэн сайд, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын хэдэ хэдэн түрүү хүдэлмэрилэгшэд тушаалһаа буулгагдаа.

Профсоюзай хэдэн нэгэдэл сэрэгэйхидэй хиналтада оруулагдаба.

УНШАГШ[ЫД] һонирхохо[ол] байхат

СОВЕТ КОСМОНАВ[Т] ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДИПЛ[ОМ] БАРЮУЛАГДАБА

СССР-эй летчик-космо[навт] Советскэ Союзай хоёр [дахин] Герой, авиациин генерал-[майор] Алексей Леоновто Вене[суэлын] агаарай-сэрэгэй хүсэ[нүүдэй] хүндэтэ пилот гэһэн нэрэ [зэргэ] олгохо тухай диплом б[арюу]лалгын баяр ёһолол Моск[вада]хи Венесуэлын Респуб[ликын] посольство соо б[олобо]. Нёдондо жэлэй һүүл баг[аар] несуэлдэ ерэхэдэнь, А[лексей] Леонов болон американ[ска] ронавт Томас Стаффор[д] үндэр нэрэ зэргэ олг[огдо]н байгаа.

Энэ үндэр дээдын ш[агнал] шагнал ганса минии бэ[е бэшэ, ха]рин совет эрдэмтэдэй, [инже]нер, техникүүдэй, хүдэл[мэри]шэдэй ажалай алдар габ[ьяа,] бүхы совет эрдэм [наукын] амжалтануудые мэдэрһэн [бай]дал болоно гэжэ Алексей [Лео]нов диплом абахадаа [хэлээ.] СССР-эй ба Венесуэлын [хоо]рондохи хани барисаан, [харил]саа холбоон хоёр арадай [аша] туһада хүгжэн бэхижэ[хэ] гээд этигэн найдажа бай[наб гэжэ] тэрэ мэдүүлээ.

СОВЕТ АСТРОФИЗИГҮҮДЭЙ АМЖАЛТА

НАРЫЕ шэнжэлхэдээ, ... Эхэ ороной эрдэмтэд хэд[э хэ]дэн ехэ нээлтэ хэжэ, ам[жалта] илалтануудые туйлаһан ... тэй. Наранай «һудал сох[илол]» байна. Хоёр час 20 ... болоод лэ тэрэ «амилдаг» ... ха. «Амилха» үедөө Нар[ан] ... хэмжээн 10 шахуу километр ... ехэ болодог байна гэжэ ... эрдэм наукын «Нарые шэн[жэлдэ]дэг Крымдэхи цехһээ» абт[аһан] мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Иимэ орёо нарин шэнж[элгэ] хэжэ, тодо зүб үрэ дүн[г]... абаһанайнгаа түлөө ... эрдэмтэн атаархаха байн[а] бэшье Крымэй астрофиз[икын] обсерваториин бүлэг хүд[элмэ]рилэгшэдтэй хамта Нар[ые] хойноһоо гурбан жэл соо ... жэлгэ хэһэн академик А... Северный амжалтынгаа ... гүүд тухай түбшэн дару[у]... хөөрэнэ. Наранай «ам[илха]» үедэ сиранзата полинь ... байна.

ЗАГАҺААР... ХЭГДЭҺ[ЭН] КОНФЕТЭ

ПОЛЬШЫН Лодзь хото[до] «Русалка» гэжэ конди[терскэ] кооператив загаһаар ко[нфетэ] үйлэдбэрилэн гаргаба.

Энэнь кондитерскэ ... хүлеэгдээгүй һонин ушар б[оло]но. Конфетэ үйлэдбэрилэ[хэ]гахын тула загаһанай ... гол материалынь болго... түрүүшынхеэ хэрэглэгдээ.

Белогоор дуталдаһан ... бүүдтэ шэнэ конфетэ ... гаяа ашагтай һайн байха ...

ЭРТЭ УРДЫН БАРИЛГАШАД ТУХА[Й] ДУРАСХААЛ

ИРАГАЙ хойто хубиин ... нөөнэй Мосул гэдэг райо[н] ... Ассириин хаан изагуур... эртэ урдын ниислэл—Ни[мруд] (Калах) хотодо малтал[га] хэдээ, манай ээрын урда ... 884—859 онуудта засаг ... барижа байһан хаан Ашу[р] сирпала II гэдэгэй ордон ... бо.

Ассириин үльгэр дом... соохоо абтанхай элдэб ... зурагуудтай заанай яһаар ... дэһэн аяганууд, эхэнэр... гоёолтонуудые хэдэг шкат[ул]нууд, хаанай мориной гоё[олто] ханаар шэмэглэгдэһэн ... зэмсэгүүд ба бусад хэрэ[гсэл]нүүд эндэ олдоһон байн[а].

ЭРТЭ УРДЫН ХЭРЭ[ГЭЙ] НЮУСА

СТАВРОПОЛИИН хи... Хумар гэжэ аулай бүл[эг ту]ристнүүд фермэ барихы[н] ... Калеж хадаһаа хабта[гай] хэдэн шулуу асархые ... хэдээ, арбадахи зуун ... тудажа ороһоноо ойл[гоһон] байха. Ленинградай униве[рситетэ]дэй түүхэшэд Карачаев[о-Чер]кессэй адли мэргэжэл[тэдтэй] хамта эдэ хүһөө шулуун[уудые] малтахадаа, эртэ урдын ... тамгануудаарнь эдэнэй ... элирүүлһэн байна.

Мантан томо хананууд ... метр үндэртэй хэрэмүүд ... хеологуудай шэнжэлһэн ... леж хотодохи хэрэм ... байгаа. Галда һүгэдэн ш... байһан нангин газар, ... тоото сахюур олдоо. Эр... дэй һанамжаар, энэ ... Закавказиһаа Кубанин ... худар орохо жэн хамб... дээрэ худалдаа най... ба хамгаалалта хэхэ ш... түб болодог байгаа. ... нютагтай хүнүүд, мүн ... зартахи нүүдэл байдал... саатан тэрэниие барял[га] ...

(АПН-ТАСС)

МЭДЭЭСЭ[Л]

Хойто-Байгалай ... Чильчигирскэ сель[совет] дэбисхэр дээрэ шэн[э] ... болоһон һууричние ... дэ абаад, тэрэниие ... Уоян поселок гээд ... гэжэ Буряадай А[ССР-эй] Верховно Соведэй [Прези]диумэй 1976 оной ... 11-эй Указаар батал[агдаба].

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[В]

Манай адрес, теле[фонууд]

г. Улан-Удэ, ул. ... 35, телефоны: прие[мная] 2-54-93, секретари[ат] 2-66-76, обществен[ная при]емная — 2-56-62.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04439. Заказ № 0...